

**VALSTYBINĖS ENERGETIKOS REGULIAVIMO TARYBOS
ŠILUMOS IR VANDENS DEPARTAMENTO
ŠILUMOS BAZINIŲ KAINŲ SKYRIUS**

Teikti Tarybos posėdžiui
Tarybos pirmininko
pavduotojas, laikinai vykdamas
Tarybos pirmininko funkcijas,
Jonas Makauskas

2019-08-26

**PAŽYMA
DĖL UAB „LITESKO“ FILIALO „TELŠIŲ ŠILUMA“ ŠILUMOS BAZINĖS KAINOS IR
KARŠTO VANDENS KAINOS DEDAMŲJŲ NUSTATYMO**

2019 m. rugpjūčio 26 d. Nr. O5E-281
Vilnius

I. BENDRA ĮMONĖS APŽVALGA

Pagal 2000 m. rugsėjo 28 d. sudarytą sutartį, Telšių centralizuoto šildymo sistemos 15 metų laikotarpiui buvo išnuomos UAB „Litesko“ (toliau – Bendrovė), kuri priklauso Prancūzijos energetikos paslaugų įmonių grupei „Veolia“. 2015 m. birželio 10 d. buvo pasirašytas susitarimas, pratęsiantis nuomos sutartį kol bus parinktas konkursą laimėjęs naujas Telšių miesto šilumos ūkio operatorius.

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) 2004 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. O3-25 „Dėl šilumos tiekimo licencijos uždarajai akcinei bendrovei „Litesko“ Bendrovei išdavė šilumos tiekimo licenciją Nr. L4-ŠT-27. Komisijos 2019 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. O3E-168 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2004 m. kovo 4 d. nutarimu Nr. O3-25 „Dėl šilumos tiekimo licencijos uždarajai akcinei bendrovei „Litesko“ išduotos energetikos veiklos licencijos pakeitimo“ buvo pakeista licencijos teritorija. Bendrovei išduota licencija tiekti šilumą Biržų miesto, Rinkuškių kaimo (Biržų rajono savivaldybė), Druskininkų miesto, Leipalingio miestelio, Viečiūnų kaimo (Druskininkų savivaldybė), Kelmės ir Tytuvėnų miestų, (Kelmės rajono savivaldybė), Marijampolės miesto, Daukšių, Kumelionių, Meškučių, Patašinės, Trakiškių, Triobiškių, Igliaukos, Paežerės kaimų (Marijampolės savivaldybė), Telšių miesto, Rainių kaimo (Telšių rajono savivaldybė), Vilkaviškio, Kybartų ir Virbalio miestų, Pilviškių miestelio, Paežerių kaimo (Vilkaviškio rajono savivaldybė) teritorijoje, išskyrus kitose atitinkamų savivaldybių ar Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos¹ (toliau – Taryba) išduotose licencijose apibrėžtas teritorijas.

---

¹ Lietuvos Respublikos Seimas, 2019 m. vasario 14 d. Seimo plenariniame posėdyje priimdamas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 8, 15, 16, 16¹, 19, 19¹, 22, 23, 24¹, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 34¹, 36 ir 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymą Nr. XIII-1968 (toliau – Pakeitimo įstatymas), pritarė Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau – Inspekcija) prijungimui prie Komisijos bei numatė, jog nuo 2019 m. liepos 1 d. po reorganizacijos Komisija perims visas Inspekcijos teises ir pareigas, taip pat Komisijos pavadinimas bus pakeistas į Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą (toliau – Taryba). Vyriausybė 2019 m. kovo 6 d. nutarimu Nr. 221 „Dėl sutikimo reorganizuoti Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos“ pritarė, kad Inspekcija būtų reorganizuojama jungimo būdu ir Inspekcija būtų prijungta prie Komisijos. Vadovaujantis Pakeitimo įstatymo 22 straipsnio 11 dalimi, kituose įstatymuose ir (ar) jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose vartojamus

Pagrindinė Bendrovės filialo „Telšių šiluma“ (toliau – Filialas) veikla – šilumos ir karšto vandens gamyba ir tiekimas vartotojams.

Remiantis Bendrovės pateiktais duomenimis, 2017 m. Filialas eksploatavo 5 katilines: Luokės, Dariaus ir Girėno, Rainių, Šviesos bei Kalno g. 21 katilinę, kurių bendra eksploatuojamų įrenginių galia sudarė 75,72 MW, iš jų veikiančių įrenginių galia – 68,22 MW. Pagal Bendrovės pateiktus duomenis, 2017 m. aptarnaujamoje teritorijoje šiluma buvo tiekama 33,5 km₃ ilgio šilumos tinklais, kuriais buvo aprūpinami 6 678 vartotojai, iš kurių 6 519 arba 97,6 proc. buvo gyventojai.

Ūkio subjektai į grupes skirstomi pagal šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamosios analizės aprašo, patvirtinto Komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimu Nr. O3-219 „Dėl šilumos gamybos, perdavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamosios analizės aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 6 punktą, į pogrupius – pagal 7 punktą. Bendrovės Filialas pagal 2017 m. parduodamos šilumos kiekį priklauso III įmonių grupei², pagal gamtinių dujų suvartojimą – D pogrupiui.

Remiantis Bendrovės teiktomis investicijų plano vykdymo ataskaitomis, Bendrovė per šilumos bazinės kainos laikotarpį (2013–2018 metais) į šilumos ūkį investavo 920,3 tūkst. Eur. Bendrovės per šį laikotarpį atliktos investicijos į šilumos ūkį ir jų finansavimo šaltiniai pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Bendrovės atliktos investicijos į šilumos ūkį 2013–2018 metais ir jų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Investicijos	Suma, tūkst. Eur
1.	Investicijų finansavimo šaltiniai	1 034,2
1.1.	<i>iš to sk. nusidėvėjimas</i>	715,3
1.2.	<i>investicijų grąža</i>	259,3
1.3.	<i>kiti finansavimo šaltiniai</i>	59,6
2.	Investicijos	1 034,2
2.1.	<i>iš to sk. šilumos gamybos verslo vienetas</i>	542,0
2.2.	<i>šilumos perdavimo verslo vienetas</i>	490,2
2.3.	<i>mažmeninio aptarnavimo verslo vienetas</i>	2,0

Pastaba: investicijų suma be bendrosios ir administracinės veiklos investicijų, kurios sudaro 0,4 tūkst. Eur.

Bendrovė 59,8 proc. visų investicijų arba 618,2 tūkst. Eur panaudojo paskoloms, paimtoms investicijų finansavimui, grąžinti 2013 m. Likusias lėšas (416,0 tūkst. Eur) Bendrovė skyrė naujų investicijų įgyvendinimui, naujam turtui įsigyti ir (ar) atstatyti, iš kurių daugiausia (129,3 tūkst. Eur) skirta investicijoms Luokės katilinėje ir (174,0 tūkst. Lt) šilumos tiekimo įvadų įrengimui, prijungiant naujus vartotojus.

II. ŠILUMOS BAZINĖS KAINOS DEDAMŲJŲ SKAIČIAVIMAS

Bendrovė 2017 m. kovo 14 d. raštu Nr. 1.2-274 „Dėl centralizuotai tiekiamos šilumos bazinės kainos dedamųjų“ pateikė Tarybai ir Telšių rajono savivaldybei (toliau – Savivaldybė) Filialo šilumos bazinės kainos dedamųjų projektą (toliau – Projektas) ir dokumentus, reikalingus kainų skaičiavimams pagrįsti. Bendrovė 2017 m. gruodžio 22 d. raštu Nr. 1000-1611284 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. sausio 8 d. raštu Nr. 1.21-20 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m.

reorganizuojamų įstaigų pavadinimus „Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija“ ir „Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos“ atitinka institucijos pavadinimas „Valstybinė energetikos reguliavimo taryba“.

² III įmonių grupė – įmonės per metus parduodančios nuo 50 iki 90 tūkst. MWh šilumos. Šiai grupei priklauso: UAB „Elektrėnų komunalinis ūkis“, UAB „Ukmergės šiluma“, „Litesko“ fil. „Telšių šiluma“, UAB „Palangos šilumos tinklai“, UAB „Šilutės šilumos tinklai“, UAB „Tauragės šilumos tinklai“, UAB „Plungės šilumos tinklai“, AB „Lietuvos energijos gamyba“, UAB gamybinė-komercinė firma „Fonas“.

vasario 2 d. raštu Nr. 1.21-162 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. vasario 7 d. raštu Nr. 1.21-189 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. spalio 1 d. raštu Nr. 1.21-880 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. spalio 9 d. raštu Nr. 1.21-905 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2018 m. gruodžio 19 d. raštu Nr. 1.21-1183 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2019 m. sausio 11 d. raštu Nr. 1.21-46 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2019 m. vasario 22 d. raštu Nr. 1.21-200 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2019 m. kovo 1 d. raštu Nr. 1.21-231 „Dėl UAB „Litesko“ filialų šilumos bazinės kainos dedamųjų projektų“, 2019 m. kovo 19 d. raštu Nr. 1.21-295 „Dėl Energetikos įstatyme numatytų mokesčių sąnaudų įvertinimo UAB „Litesko“ filialų bazinių kainų dedamųjų projektuose“, 2019 m. gegužės 17 d. raštu Nr. 1.21-537 „Dėl atliktų investicijų įvertinimo UAB „Litesko“ filialų bazinių šilumos kainų dedamųjų projektuose“ pateikė papildomą informaciją ir (ar) paaiškinimus.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo³ (toliau – Įstatymas) 32 straipsnio 6 dalimi ir Šilumos kainų nustatymo metodikos⁴, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika), 82.1.2 ir 82.1.3 papunkčių nuostatomis, šilumos bazinės kainos dedamąsias nustato Taryba, o savivaldybė teikia Tarybai tik šilumos bazinės kainos dedamųjų suderinimo dokumentus ir (ar) pagrįstas pastabas. Savivaldybė pastabų dėl šilumos bazinės kainos projekto nepateikė.

Įstatymo 2 straipsnio 30 dalyje numatyta, kad šilumos bazinės kainos laikotarpį, ne trumpesni kaip 3 metai ir ne ilgesni kaip 5 metai, pasirenka savivaldybių tarybos ar Įstatymo numatytais atvejais – įmonės. Savivaldybės taryba 2019 m. sausio 31 d. sprendimu Nr. T1-16 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos bazinės kainos galiojimo laikotarpio“ nustatė trejų metų šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo laikotarpį.

Šilumos kainos dedamosios nustatomos, vadovaujantis Metodika. Skaičiuojant šilumos bazinės kainos kintamąją dedamąją, yra nustatomi efektyvumo rodikliai: lyginamosios kuro sąnaudos ($\text{kg}_{\text{ne}}/\text{MWh}$), lyginamosios elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos (kWh/MWh), vandens technologinėms reikmėms sąnaudos (m^3/km_s) ir šilumos nuostoliai.

Pagal Metodikos 56 punktą, nustatant šilumos bazinę kainą (kainos dedamąsias), atsižvelgiama į paskutinių trejų metų būtinųjų sąnaudų apimtį, faktiškai suteiktų paslaugų (produktų) kiekius paskutiniaisiais trejais metais, šilumos bazinės kainos skaičiavimo metu galiojančius rodiklius, apskaičiuotus pagal Aprašą, suplanuotus pokyčius, po ataskaitinio laikotarpio įvykusius reikšmingus įvykius ir kitas priežastis, kurias ūkio subjektas nurodė kaip lemiančias šių sąnaudų apimtį pokyčius, pagrįstumą.

Pastoviosios sąnaudos nustatomos, remiantis Bendrovės teiktomis Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo (toliau – RAS) ataskaitomis už 2015–2017 metus su nepriklausomo auditoriaus išvadomis.

Kintamosios sąnaudos skaičiuojamos remiantis Bendrovės pateiktomis 2015–2017 m. Energetikos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių informacijos teikimo taisyklių, patvirtintų Komisijos 2008 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. O3-80 „Dėl Energetikos įmonių informacijos teikimo taisyklių“⁵ Kintamųjų sąnaudų, faktiškai priskirtų reguliuojamų kainų paslaugai (produktui), apimtį suvestinėmis. Šilumos generavimo galios nustatomos remiantis Bendrovės pateiktomis 2015–2017 m. Šilumos generavimo techninių rodiklių ataskaitomis.

Šilumos bazinės kainos skaičiavimuose taikomi pagal Aprašą apskaičiuoti ir Komisijos 2018 m. lapkričio 8 d. nutarimu Nr. O3E-368 „Dėl 2017 m. šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamųjų rodiklių paskelbimo“ patvirtinti lyginamieji rodikliai.

³ Redakcija, galiojusi Projekto pateikimo metu (2017 m. sausio 1 d. – 2017 m. birželio 30 d.).

⁴ Redakcija, galiojusi Projekto pateikimo metu (2016 m. liepos 23 d. – 2017 m. spalio 31 d.).

⁵ Radakcija, galiojusi teikiant atskaitas už 2015-2018 metus.

2015–2017 metų faktinių, Projekte suplanuotų ir Tarybos Šilumos ir vandens departamento Šilumos bazinių kainų skyriaus (toliau – Skyrius) apskaičiuotų šilumos tiekimo veiklos sąnaudų ir nustatytų efektyvumo rodiklių palyginimas pateiktas 2 lentelėje.

2 lentelė. Šilumos bazinės kainos dedamųjų skaičiavime įvertintų sąnaudų ir nustatytų našumo rodiklių palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Pokytis (7-6)	
1	2	3	4	5	6	7	8	
Pagrindiniai našumo rodikliai								
1.	Pagamintos šilumos kiekis	tūkst. MWh	31,15	20,00	21,41	16,73	16,48	-0,25
2.	Išgytos šilumos kiekis	tūkst. MWh	29,46	45,42	41,67	45,02	45,02	-
3.	Pateiktos į tinklą šilumos kiekis	tūkst. MWh	60,61	65,43	63,08	61,75	61,50	-0,25
3.1.	realizuotos šilumos kiekis	tūkst. MWh	51,48	56,25	53,87	52,27	52,35	0,08
3.2.	šilumos nuostoliai tinkle	tūkst. MWh	9,13	9,17	9,21	9,48	9,15	-0,33
		MWh/km _s	271,02	272,87	275,91	282,15	273,24	-8,91
4.	Lyginamosios kuro sąnaudos	kg _{ne} /MWh	96,1	98,6	99,0	99,0	99,0	-
5.	Elektros energijos technologinėms reikmėms kiekis	tūkst. kWh	323,8	237,1	231,4	203,8	201,3	-2,5
6.	Lyginamosios elektros energijos sąnaudos	kWh/MWh	8,87	9,7	9,23	9,92	9,92	-
7.	Vandens technologinėms reikmėms kiekis	tūkst. m ³	1 597,0	1 740,0	1 814,0	1 715,2	1705,0	-10,2
8.	Lyginamosios vandens sąnaudos šilumos perdavimo technologinėms reikmėms	m ³ /km _s	40,77	28,26	43,28	40,10	40,10	-
9.	Lyginamosios vandens sąnaudos šilumos gamybos technologinėms reikmėms	m ³ /MWh	0,007	0,040	0,017	0,022	0,022	-
Būtinios šilumos tiekimo veiklos sąnaudos, tūkst. Eur								
10.	Kintamosios sąnaudos		1 945,53	1 786,64	1 623,58	1 526,98	1 539,40	12,43
10.1.	kuro sąnaudos		1 025,14	486,12	521,30	323,69	324,77	1,08
10.2.	šilumos išgijimo sąnaudos		879,62	1 264,22	1 067,28	1 170,45	1 170,45	-
10.3.	elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos		37,88	30,95	27,98	26,60	26,35	-0,25
10.4.	vandens technologinėms reikmėms sąnaudos		2,89	2,91	3,25	2,92	3,23	0,31
10.5.	kitos kintamosios sąnaudos		-	2,44	3,77	3,32	14,60	11,289
11.	Pastoviosios sąnaudos		1 365,70	1 414,19	1 491,72	1 353,31	1 275,68	-77,63
11.1.	nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos		341,59	421,35	391,77	301,24	223,75	-77,49
11.2.	einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos		257,39	220,66	232,69	273,27	220,79	-52,48
11.3.	personalo sąnaudos		624,18	617,91	707,82	620,55	678,73	58,18
11.4.	mokesčių sąnaudos		23,33	20,42	22,68	22,77	34,05	11,28
11.5.	finansinės sąnaudos		0,43	0,31	0,14	0,43	0,29	-0,14
11.6.	administracinės sąnaudos		89,93	93,80	107,64	96,08	82,73	-13,35
11.7.	rinkodaros ir pardavimų sąnaudos		12,17	10,12	9,88	10,71	16,24	5,53
11.8.	šilumos ūkio turto nuomos, koncesijos sąnaudos		0,65	-	-	0,65	-	-0,65

Eil. Nr.	Rodiklis	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Pokytis (7-6)
1	2	3	4	5	6	7	8
11.9.	<i>kitos paskirstomos sąnaudos</i>	28,20	29,62	19,10	27,61	19,10	8,51
12.	Investicijų grąža	-			176,86	154,25	-22,61
13.	Iš viso:	3 311,23	3 200,83	3 115,30	3 057,15	2 969,33	-87,82

Pastabos:

1. Bendrovės projekte kuro sąnaudos apskaičiuotos, taikant 2019 m. birželio mėn. kuro ir 2019 m. rugpjūčio mėn. pirktos šilumos kainas.
2. Lentelėje pateiktos 2016 m. ir 2017 m. personalo sąnaudos atitinka Bendrovės Filialo Sąnaudų paskirstymo ataskaitoje pateiktus duomenis. Pagal Bendrovės Filialo Būtinųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitą šilumos tiekimo veiklai priskirtos personalo sąnaudos 2016 m. sudarė 561,79 tūkst. Eur, 2017 m. – 576,97 tūkst. Eur.
3. Lentelėje pateiktos 2016 m. ir 2017 m. administracinės sąnaudos atitinka Bendrovės Filialo Sąnaudų paskirstymo ataskaitoje pateiktus duomenis. Pagal Bendrovės Filialo Būtinųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitą šilumos tiekimo veiklai priskirtos administracinės sąnaudos 2016 m. sudarė 77,0 tūkst. Eur, 2017 m. – 71,65 tūkst. Eur.

Skyrius vadovaudamasis Metodika, išanalizavęs Bendrovės Projektą ir papildomai gautą informaciją, pritaikęs lyginamosios analizės rodiklius, apskaičiavo 2 969,33 tūkst. Eur būtinųjų šilumos tiekimo sąnaudų, įskaitant investicijų grąžą. Detalesni bazinės šilumos kainos skaičiavimai pateikiami tolesniuose pažymos skyriuose.

1. ŠILUMOS KIEKIO SKAIČIAVIMAS

Metinis šilumos kiekis šilumos bazinių kainų (kainos dedamųjų) galiojimo laikotarpiui nustatomas vadovaujantis Metodikos 61 punktu.

Bendrovė planuoja realizuoti 52,27 tūkst. MWh šilumos. Bendrovės planuojamas šilumos kiekis apskaičiuotas, įvertinus faktiškai realizuotos šilumos kiekio 2014–2016 m. vidurkį ir renovacijos įtaką (-1,79 tūkst. MWh). Skyrius, vadovaudamasis Metodikos 59.1 papunkčiu, planuojamą realizuoti šilumos kiekį apskaičiavo pagal trejų metų (2015–2017 m.) vidutinį realizuotos šilumos kiekį – 53,87 tūkst. MWh bei įvertino 1,71 tūkst. MWh realizuotos šilumos sumažėjimą dėl renovacijos. Skyrius, skaičiuodamas renovacijos įtaką, įvertino Bendrovės 2018 m. spalio 9 d. raštu Nr. 1.21-905 pateiktą informaciją apie 2017 m. faktinį šilumos suvartojimą renovuotose ar renovuojamuose namuose. Skyriaus skaičiavimais planuojamas realizuoti šilumos kiekis sudaro 52,15 tūkst. MWh, o įvertinus planuojamą realizuotos šilumos kiekio padidėjimą dėl 2018 m. naujo vartotojo prijungimo Telšiuose – planuojamas realizuoti šilumos kiekis šilumos bazinės kainos skaičiavimuose – 52,35 tūkst. MWh.

Bendrovės faktinių ir planuojamų realizuotos šilumos ir šilumos nuostolių palyginimas pateiktas 3 lentelėje.

3 lentelė. Bendrovės faktinių ir planuojamų bei Skyriaus nustatytų pagaminto, įsigyto ir patiekto į tinklą šilumos kiekių palyginimas, tūkst. MWh

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	3 metų vidurkis	Projektas	
							Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Pagamintos šilumos kiekis	tūkst. MWh	31,15	20,00	21,41	24,19	16,73	16,48
2.	Įsigytos šilumos kiekis	tūkst. MWh	29,46	45,42	41,67	38,85	45,02	45,02
3.	Pateiktos į tinklą šilumos kiekis	tūkst. MWh	60,61	65,43	63,08	63,04	61,75	61,50
3.1.	<i>Realizuotas šilumos kiekis</i>	<i>tūkst. MWh</i>	51,48	56,26	53,87	53,87	52,27	52,35
3.2.	<i>šilumos nuostoliai tinkle</i>	<i>tūkst. MWh</i>	9,13	9,17	9,21	9,17	9,48	9,15
		<i>MWh/km_s</i>	271	273	276*	273	282	273,24**

* 2017 m. III grupės šilumos tiekėjų šilumos nuostoliai perdavimo tinkluose sudaro 313,445 MWh/km_s.

**Šilumos nuostoliai apskaičiuoti, įvertinus 33,47 km_s šilumos tinklų ilgį.

Pagal Metodikos 61.2 papunktį, jei ūkio subjekto faktiniai šilumos nuostoliai ataskaitiniu laikotarpiu buvo didesni už šilumos nuostolių kiekį, nustatomą pagal Šilumos tiekimo vamzdynuose patiriamų šilumos nuostolių nustatymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. 1-26 „Dėl šilumos tiekimo vamzdynuose patiriamų šilumos nuostolių nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Nuostolių metodiką), tokiu atveju, šilumos nuostolių apimčiai nustatyti naudojamas nuostolių kiekis, nustatomas pagal Nuostolių metodiką.

Bendrovės Projekte planuojami šilumos nuostoliai Filiale sudaro 9,48 tūkst. MWh. Bendrovės skaičiavimais, pagal Nuostolių metodiką, suskaičiuoti šilumos nuostoliai sudaro 9,29 tūkst. MWh. Bendrovė pagal Nuostolių metodiką apskaičiuotus nuostolius didino 0,19 tūkst. MWh, nes, atlikus gyvenamojo namo renovaciją, nešildymo sezono metu papildomai dirbs apie 1 km tinklą.

Vadovaujantis Nuostolių metodika ir remiantis Bendrovės 2018 m. spalio 1 d. raštu Nr. 1.21-880 pateikta informacija apie 2017 metų vidutines temperatūras, tinklų darbo laiką bei termofikacinio vandens tinklų ilgį pagal diametrą ir paklojimo būdą, Skyriaus apskaičiuoti norminiai šilumos nuostoliai yra 8,11 tūkst. MWh, t. y. 1,10 tūkst. MWh mažiau nei 2017 m. Skyrius formuoja šilumos nuostolių užduotį, remiantis 2015–2017 m. faktiniu vidutiniu šilumos nuostolių lyginamuoju rodikliu (273 MWh/km_s) ir tai sudaro 9,13 tūkst. MWh, t. y. 0,35 tūkst. MWh mažiau nei Bendrovės Projekte. Taip pat, Skyrius, vadovaudamasis Metodikos 56.5 papunkčiu, numatančiu, kad nustatant šilumos bazinę kainą, atsižvelgiama į po ataskaitinio laikotarpio įvykusius reikšmingus įvykius, turinčius įtakos sąnaudų dydžiui ir struktūrai, įvertino 2018 m. atliktų šilumos tiekimo tinklų rekonstrukcijos ir naujo vartotojo prijungimo investicijų įtaką šilumos technologiniams nuostoliams, dėl ko sąlyginis tinklų ilgis padidėjo 0,075 km_s, o nuostoliai – 19,6 MWh. Iš viso Skyriaus šilumos bazinėje kainoje apskaičiuoti norminiai šilumos nuostoliai yra 9,15 tūkst. MWh, o šilumos nuostolių rodiklis – 273 MWh/km_s.

Bendrovė Projekte planuoja į tinklą patiekti 61,75 tūkst. MWh šilumos, iš kurios 72,9 proc., arba 45,02 tūkst. MWh, planuoja įsigyti iš nepriklausomų šilumos gamintojų (toliau – NŠG). Planuojamą įsigyti šilumos kiekį Bendrovė apskaičiavo, atsižvelgdama į galimybes supirkti šilumą iš Projekto rengimo metu veikiančių nepriklausomų šilumos gamintojų. Skyriaus projekte įvertintas įsigytos šilumos kiekis atitinka Bendrovės planuojamą (45,02 tūkst. MWh).

Skyriaus skaičiavimais, šilumos bazinis kiekis, patiektas į šilumos perdavimo tinklą, per metus sudaro 61,50 tūkst. MWh (0,25 tūkst. MWh daugiau nei Bendrovės Projekte):

- realizuotas šilumos kiekis – 52,35 tūkst. MWh (85,1 proc.);
- papildomas šilumos kiekis – 9,15 tūkst. MWh (14,9 proc.).

2. KINTAMOSIOS SĄNAUDOS

Kintamąsias sąnaudas sudaro šilumos gamybai sunaudoto kuro, įsigytos šilumos, pelenu tvarkymo (išvežimo, utilizavimo), elektros energijos ir vandens technologinės reikmės sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos įvertinus lyginamąsias kuro sąnaudas (kg_{ne}/MWh), lyginamąsias elektros energijos sąnaudas (kWh/MWh) ir šilumos gamybos bei perdavimo verslo vienetams sunaudoto vandens sąnaudas. Šios sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 58 punkto nuostatomis.

2.1. Kuro sąnaudos šilumai gaminti

Kuro šilumai gaminti sąnaudos nustatomos pagal Metodikos 58.4 papunktį.

Filialui 2012 m. nustatytoje bazinėje kainoje kuro struktūrą sudarė gamtinės dujos (59,8 proc.) ir biokuro mišinys (40,2 proc.). Atsižvelgus į tai, kad Filialas nuo 2015 m. sausio mėn. dalį šilumos energijos pradėjo pirkti iš nepriklausomo šilumos gamintojo UAB „Žemaitijos energija“, vėliau tais pačiais metais ir iš UAB „BIO zona“, 2015 m. šilumos kainos (kainos dedamųjų) perskaičiavimo metu buvo keičiama Bendrovės Filialui nustatyta kuro struktūra, didinant biokuro mišinio kiekį kuro struktūroje iki 60,5 proc. bei mažinant gamtinių dujų kiekį – iki 39,5 proc.

Pagal Metodikos 58.4.1 papunktį šilumos bazinių kainų dedamųjų galiojimo laikotarpiu šilumos tiekėjo kuro struktūra sudaroma atsižvelgiant į optimalią kuro struktūrą ataskaitiniu laikotarpiu, užtikrinančią mažiausias sąnaudas ir teikiant prioritetą atliekų deginimui bei atsinaujinančių energijos išteklių naudojimui.

Metodikos 58.4.6. papunktyje numatyta, kad kuro šilumai gaminti sąnaudų atveju naudojami sąlyginio kuro kiekio (t_{ne}) įverčiai, nustatyti pagal atitinkamų kuro rūšių šiluminę vertę, šilumos generavimo šaltinių efektyvumo rodiklius, o 58.4.7 papunktyje – lyginamųjų kuro sąnaudų (kg_{ne}/MWh) rodiklius.

Pagal Bendrovės Projektą, kuro struktūrą sudaro – gamtinės dujos (21,5 proc.), biokuro mišinys (78,5 proc.). Bendrovės skaičiavimais, planuojamam pagaminti 16,73 tūkst. MWh šilumos kiekiui numatyta sunaudoti 1 657,1 t_{ne} sąlyginio kuro, kai lyginamosios sąnaudos sudaro – 99,02 kg_{ne}/MWh .

Galiojančios, Bendrovės ir Skyriaus projektuose suplanuotos kuro struktūros bei nustatyto kuro kiekio palyginimas pateiktas 4 lentelėje.

4 lentelė. Bendrovės galiojančios, faktinės ir planuojamos kuro struktūros palyginimas

Eil. Nr.	Kuro rūšis	Galiojanti kuro struktūra ⁶		2017 m.		Bendrovės projektas		Skyriaus projektas	
		t_{ne}	proc.	t_{ne}	proc.	t_{ne}	proc.	t_{ne}	proc.
1.	Gamtinės dujos	1 865,5	39,5	1 104,8	36,9	355,7	21,5	351,8*	21,6
2.	Medienos kilmės biokuras	2 852,2	60,5	1 889,7	63,1	1 301,4	78,5	1 280,0	78,4
3.	Iš viso	4 717,7	100,0	2 994,5	100,0	1 657,1	100,0	1 631,8	100,0

* *Gamtinių dujų kiekis 4 544 MWh.*

Skyrius, skaičiuodamas kuro kiekį, reikalingą planuojamam 16,48 tūkst. MWh šilumos kiekiui pagaminti, atsižvelgė į Bendrovės 2017 m. gruodžio 22 d. raštu Nr. 1000-1611284 pateiktą informaciją apie kiekvienoje katilinėje planuojamos pagaminti šilumos kiekį ir šilumos gamybai toje katilinėje naudojamo kuro rūšių kiekius, planuojamas lyginamąsias kuro sąnaudas pagal kuro rūšis, taip pat įvertino Bendrovės filialo Kalno g. ir Šviesos g. katilinėse 2018 m. atliktų investicijų į naujus gamtinių dujų katilus įtaką kuro sąnaudoms ir apskaičiavo 1 631,8 t_{ne} . Skyriaus skaičiavimais, vidutinės lyginamosios kuro sąnaudos sudaro 99,0 kg_{ne}/MWh . Skyriaus skaičiavimais, reikiamam pagaminti šilumos kiekiui medienos kilmės biokuro kiekis kuro struktūroje sudaro 78,4 proc., dujų – 21,6 proc. (žr. 4 lentelę).

Kuro kiekių, kainų ir sąnaudų palyginimas pateikiamas 5 lentelėje.

5 lentelė. Sąlyginio kuro kiekio, kainų ir sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Pagamintos šilumos kiekis	tūkst. MWh	31,515	20,00	21,41	16,73	16,48
2.	Sąlyginio kuro kiekis	t_{ne}	2 994,5	1 973,2	2 120,2	1 657,1	1 631,8
3.	Vidutinė sąlyginio kuro kaina (4 eil. / 2 eil.)	Eur/ t_{ne}	342,3	246,4	245,9	195,3	199,0
4.	Kuro sąnaudos	tūkst. Eur	1 021,94	486,1	521,3	323,69	324,77
5.	Lyginamosios kuro sąnaudos	kg_{ne}/MWh	96,1	98,6	99,0*	99,0	99,0

* 2017 m. III grupės D pogrupio lyginamosios kuro sąnaudos 93,1 kg_{ne}/MWh . Bendrovė yra vienintelė III grupės D pogrupio įmonė, neturinti ekonomizaizerio, todėl nustatant kuro kiekį, būtiną reikiamam šilumos kiekiui pagaminti, buvo atsižvelgta į Bendrovės faktinį ir Projekte įvertintą lyginamąjį kuro sąnaudų rodiklį.

⁶ Patvirtinta Komisijos 2015 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. O3-611 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“.

Pagal Metodikos 91 punktą šilumos kainos privalo būti keičiamos kas mėnesį, keičiantis kuro ir (ar) iš nepriklausomų šilumos gamintojų perkamos šilumos kainoms, todėl kuro sąnaudos yra projekcinės, t. y. kiekvieną mėnesį jos gali kisti, priklausomai nuo kuro kainų pasikeitimo. Skaičiuojant projekcinę 2019 m. rugpjūčio mėn. šilumos kainą, Skyrius taikė 2019 m. birželio mėn. Bendrovės faktines kuro kainas. Kuro sąnaudos sudaro 324,77 tūkst. Eur arba 16,8 proc. visų kintamųjų sąnaudų.

2.2. Šilumos įsigijimo sąnaudos

Šilumos įsigijimo sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 58.3 papunkčiu.

Kaip minėta (šios pažymos 1 dalyje), Skyriaus projekte įvertintas 45,02 tūkst. MWh metinis perkamos šilumos kiekis. Skyrius, taikydamas 2019 m. rugpjūčio mėn. vidutinę pirkto šilumos kainą, apskaičiavo 1 170,45 tūkst. Eur šilumos įsigijimo sąnaudų. Skyriaus apskaičiuotos įsigytos šilumos sąnaudos sudaro 60,6 proc. visų kintamųjų sąnaudų.

Pažymėtina, pagal Metodikos 91 punktą šilumos kainos privalo būti keičiamos kas mėnesį, keičiantis iš nepriklausomų šilumos gamintojų perkamos šilumos kainoms, todėl šilumos įsigijimo sąnaudos yra projekcinės ir kiekvieną mėnesį jos gali kisti, priklausomai nuo įsigytos šilumos kainų pasikeitimo.

2.3. Elektros energija ir vanduo technologinėms reikmėms

Elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 58.5 papunkčiu.

Bendrovės projekte planuojamos vidutinės lyginamosios elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 9,92 kWh/MWh. Bendrovės planuojamos lyginamosios elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos neviršija 2017 m. III grupės D pogrupio lyginamųjų rodiklių (15,175 kWh/MWh). Skyriaus įvertintos lyginamosios elektros energijos technologinės reikmėms sąnaudos atitinka Bendrovės planuojamas.

Bendrovės, III grupės D pogrupio ir Skyriaus lyginamųjų elektros energijos sąnaudų palyginimas pateiktas 6 lentelėje.

6 lentelė. Skyriaus, Bendrovės ir III grupės D pogrupio lyginamųjų elektros energijos sąnaudų palyginimas, kWh/MWh

Eil. Nr.	Rodiklis	2017 m.	Lyginamieji rodikliai	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5	6
1.	Šilumos gamybos verslo vienetas	8,10	9,656	9,08	9,08
2.	Šilumos perdavimo verslo vienetas	1,13	5,519	0,84	0,84
3.	Iš viso	9,23	15,175	9,92	9,92

Bendrovės planuojamos elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 203,8 tūkst. MWh. Skyriaus apskaičiuotas elektros energijos technologinėms reikmėms kiekis yra 201,3 tūkst. MWh ir yra 2,5 tūkst. MWh mažesnės už Bendrovės apskaičiuotą, dėl Skyriaus skaičiavimuose taikomų mažesnių pagamintinos ir patiektos šilumos kiekiu, palyginti su Projektu.

Taikant 2018 m. vidutines elektros energijos kainas (šilumos gamybos verslo vienetu – 13,10 ct/kWh, šilumos perdavimo verslo vienetu – 13,07 ct/kWh), Skyriaus apskaičiuotos elektros energijos sąnaudos sudaro 26,35 tūkst. Eur. Bendrovės skaičiavimuose buvo taikyta vidutinė 13,05 ct/kWh elektros energijos kaina.

Elektros energijos technologinėms reikmėms kiekių ir sąnaudų palyginimas pateiktas 7 lentelėje.

7 lentelė. Elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Elektros energija technologinėms reikmėms	tūkst. kWh	323,8	237,1	231,4	203,8	201,3
1.1.	<i>iš to sk. šilumos gamybos verslo vienetė</i>	<i>tūkst. kWh</i>	<i>226,5</i>	<i>175,6</i>	<i>173,5</i>	<i>151,9</i>	<i>149,6</i>
1.2.	<i>šilumos perdavimo verslo vienetė</i>	<i>tūkst. kWh</i>	<i>97,1</i>	<i>61,5</i>	<i>57,9</i>	<i>51,9</i>	<i>51,7</i>
2.	Elektros energijos technologinėms reikmėms sąnaudos	tūkst. Eur	37,88	30,95	27,98	26,60	26,35

Vandens technologinėms reikmėms sąnaudos nustatomas vadovaujantis Metodikos 58.6 papunkčiu.

Bendrovės Projekte planuojamas sunaudoti vandens technologinėms reikmėms kiekis sudaro 1,7 tūkst. m³. Bendrovė planuojamą vandens technologinėms reikmėms kiekį apskaičiavo įvertinusi faktiškai 2014–2016 m. suvartoto vandens kiekius.

Bendrovės planuojamos lyginamosios vandens sąnaudos šilumos gamybos technologinėms reikmėms (0,022 m³/MWh) ir šilumos perdavimo technologinėms reikmėms (40,10 m³/km_s) yra mažesnės už atitinkamą III šilumos tiekimo įmonių grupės lyginamąjį rodiklį šilumos gamybos veikloje (0,070 m³/MWh) ir šilumos perdavimo veikloje (85,17 m³/km_s). Skyriaus taikomos lyginamosios vandens sąnaudos šilumos gamybos ir šilumos perdavimo technologinėms reikmėms atitinka Bendrovės planuojamas.

Skyriaus apskaičiuotas vandens šilumos gamybos ir šilumos perdavimo technologinėms reikmėms kiekis apskaičiuotas įvertinus Bendrovės planuojamus lyginamuosius rodiklius ir taikant Skyriaus mažesnę pagamintinos šilumos kiekį bei skaičiavimuose naudojamą 33,4 km_s tinklų ilgį. Skyriaus apskaičiuotas vandens šilumos gamybos technologinėms reikmėms kiekis suapvalinus vieno skaičiaus po kablelio tikslumu, atitinka Bendrovės apskaičiuotą (1,7 tūkst. m³).

Bendrovės ir III grupės D pogrupio lyginamųjų vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas pateiktas 8 lentelėje.

8 lentelė. Bendrovės ir III grupės D pogrupio lyginamųjų vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Lyginamieji rodikliai	Projektas	
							Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Šilumos gamybos verslo vienetas	m ³ /MWh	0,007	0,040	0,017	0,070	0,022	0,022
2.	Šilumos perdavimo verslo vienetas	m ³ /km _s	40,77	28,26	43,28	85,17	40,10	40,10

Bendrovės skaičiavimuose vidutinės vandens technologinėms reikmėms kainos šilumos gamybos veikloje (2,07 Eur/m³) ir šilumos perdavimo veikloje (1,60 Eur/m³) apskaičiuotos taikant Savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T1-354 „Dėl UAB „Telšių vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo“ nustatytas konkrečias kainas Bendrovės apskaičiuotos vandens technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 2,92 tūkst. Eur. Skyriaus skaičiavimuose vidutinės vandens technologinėms reikmėms kainos šilumos gamybos veikloje (2,47 Eur/m³) ir šilumos perdavimo veikloje (1,73 Eur/m³) apskaičiuotos taikant Savivaldybės tarybos 2018 m. rugsėjo 27 d. sprendimu Nr. T1-259 „Dėl UAB „Telšių vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų nustatymo“ nustatytas

konkrečias kainas Skyriaus apskaičiuotos vandens technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 3,23 tūkst. Eur.

Vandens technologinėms reikmėms kiekių ir sąnaudų skaičiavimas pateiktas 9 lentelėje.

9 lentelė. Vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Vandens technologinėms reikmėms kiekis	tūkst. m ³	1,597	1,740	1,814	1,715	1,710
1.1.	<i>iš to sk. šilumos gamybos verslo vienetė</i>	<i>tūkst. m³</i>	<i>0,224</i>	<i>0,791</i>	<i>0,364</i>	<i>0,368</i>	<i>0,363</i>
1.2.	<i>šilumos perdavimo verslo vienetė</i>	<i>tūkst. m³</i>	<i>1,373</i>	<i>0,949</i>	<i>1,450</i>	<i>1,347</i>	<i>1,347</i>
2.	Vandens technologinėms reikmėms sąnaudos	tūkst. Eur	2,89	2,91	3,25	2,92	3,23

Skyriaus apskaičiuotos elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 29,58 tūkst. Eur ir yra 0,06 tūkst. Eur didesnės už apskaičiuotas Bendrovės Projekte. Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas pateiktas 10 lentelėje.

10 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5
1.	Elektros energija technologinėms reikmėms	tūkst. kWh	203,8	201,3
2.	Vanduo technologinėms reikmėms	tūkst. m ³	2,9	3,2
3.	Elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudos	tūkst. Eur	29,52	29,58

Skyriaus apskaičiuotos elektros energijos ir vandens technologinėms reikmėms sąnaudos sudaro 29,58 tūkst. Eur, arba 1,6 proc. visų kintamųjų sąnaudų.

2.4. Kitos kintamosios sąnaudos

Kitos kintamosios sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 58.6¹ papunkčiu. Metodikos 58.6¹ papunktis numato, kad prie kitų kintamųjų sąnaudų vertinamos pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo), energijos išteklių biržos operatoriaus teikiamų paslaugų, laboratorinių tyrimų ir pan. sąnaudos.

Bendrovės planuojamas kitas kintamąsias sąnaudas sudaro pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) sąnaudos. Bendrovė planuojamas 3,32 tūkst. Eur pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) sąnaudas apskaičiavo, pagal vidutinę procentinę išvežtų pelenų dalį nuo sudeginto kuro apimties pagal 2014–2016 m. duomenis, įvertinus su atitinkamu tiekėju sudarytoje sutartyje numatytą tokios paslaugos įkainį.

Skyrius, įvertinęs Bendrovės 2018 m. spalio 3 d. raštu Nr. 1.21-880 pateiktą informaciją apie 2017 m. susidariusį pelenų kiekį, apskaičiavo 65 t reikalingą pelenų kiekį, kuris apskaičiuotas pagal vidutinę procentinę išvežtų pelenų dalį nuo sudeginto kuro apimties pagal 2015–2017 m. duomenis bei įvertinus planuojamą mažesnę biokuro kiekį ir Bendrovės Projekte numatytą paslaugos įkainį.

Bendrovė 2018 m. vasario 2 d. raštu Nr. 1.21-162 pateikė informaciją, nurodydama kurioje sąnaudų grupėje ir eilutėje biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudos buvo apskaitomos Filialo ataskaitose 2013–2017 m., nurodydama konkrečias šių sąnaudų sumas bei paaiškino, kad Projekte

biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudos (12,0 tūkst. Eur) įtrauktos į turto priežiūros ir eksploataavimo darbų plano „Medžiagų, žaliavų sąnaudos gamybos objektams“ eilutę.

Skyrius, įvertinęs Bendrovės 2018 m. vasario 2 d. raštu Nr. 1.21-162 pateiktą informaciją, apskaičiavo 11,60 tūkst. Eur (2015–2017 m. vidurkis) biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudų, kurias priskyrė kitų kintamųjų sąnaudų grupei.

Įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje⁷ numatyta, kad šilumos tiekėjas šilumos vartotojų poreikiams patenkinti reikalingą šilumos kiekį gamina turimais šilumos gamybos įrenginiais, o jeigu aprūpinimo šiluma sistemoje veikia nors vienas nepriklausomas šilumos gamintojas, prognozuojamas šilumos kiekis, reikalingas šilumos vartotojų poreikiams patenkinti, gaminamas ir (ar) perkamas šilumos aukciono būdu. Įstatymo 10¹ straipsnyje numatyta, kad iš nepriklausomų šilumos gamintojų perkamos ir (ar) šilumos tiekėjų turimais šilumos gamybos įrenginiais gaminamos šilumos kiekis nustatomas šilumos aukciono, kurį organizuoja energijos išteklių biržos operatorius, būdu. Energijos išteklių biržos operatorius šilumos aukciono reglamente nustatyta tvarka valdo, palaiko ir administruoja šilumos aukciono duomenų valdymo sistemą ir šilumos aukciono informacinę sistemą.

Pažymėtina, kad Bendrovė Projekte šių sąnaudų nenumatė. Atsižvelgus į tai, kad Bendrovė dalyvauja šilumos prekybos aukcionuose, Bendrovė 2019 m. sausio 11 d. raštu Nr. 1.21-46 pateikė prašymą nustatant Filialo bazinės šilumos kainos dedamąsias įvertinti planuojamas metines 311,82 Eur šilumos aukcionų sąnaudas. Bendrovės skaičiavimais, planuojamas 2019 m. šilumos poreikis sudaro 31,7 tūkst. MWh. Taikydama Komisijos 2018 m. gegužės 18 d. nutarimu Nr. O3E-164 „Dėl Baltpool UAB taikomų įkainių, už energijos išteklių biržos operatoriaus teikiamas paslaugas energijos išteklių biržos šilumos aukcionų dalyviams, derinimo“ suderintą šilumos aukciono prekybos įkainį (9,84 Eur / tūkst. MWh), apskaičiuotos šilumos prekybos aukciono sąnaudos sudaro 0,31 tūkst. Eur.

Bendrovės faktinių, planuojamų ir Skyriaus apskaičiuotų kitų kintamųjų sąnaudų palyginimas pateiktas 11 lentelėje.

11 lentelė. Kitos kintamosios sąnaudos

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Kitos kintamosios sąnaudos	tūkst. Eur	-*	2,44**	3,77**	3,32	14,60*****
1.1.	Pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) sąnaudos	tūkst. Eur	5,23*	2,44	3,77	3,32	2,68
1.1.1	Pelenų kiekis	t	129	60	92	81	65
1.1.2.	Pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) supirkimo kaina	Eur/t	-	-	-	41,0	41,0
1.2.	Biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudos	tūkst. Eur	15,48*	7,45**	11,86**	12,0***	11,60
1.3.	Šilumos aukciono prekybos sąnaudos	tūkst. Eur	-	-	-	-	0,31

Pastabos:

*2015 m. ataskaitose pelenų tvarkymo ir biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudos buvo apskaitytos kaip pastovios sąnaudos Einamojo remonto, aptarnavimo sąnaudų grupėje.

**2016 m. ir 2017 m. RAS ataskaitose biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudos buvo apskaitytos kaip pastovios sąnaudos Einamojo remonto, aptarnavimo sąnaudų grupėje.

***Bendrovės Projekte biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudos priskirtos pastovių sąnaudų Einamojo remonto, aptarnavimo sąnaudų grupei.

***** Galimi tarpinių skaičių nuokrypiai dėl jų apvalinimo.

Skyriaus skaičiavimais, kitos kintamosios sąnaudos sudaro 14,59 tūkst. Eur, arba 0,8 proc. kintamųjų sąnaudų.

⁷ Redakcija, įsigaliojusi 2018 m. gegužės 1 d.

3. PASTOVIOSIOS SĄNAUDOS

Būtinąsias sąnaudas sudaro pastoviosios sąnaudos (nusidėvėjimo (amortizacijos), personalo, mokesčių, finansinės, administracinės, rinkodaros ir pardavimų, kitos paskirstomos) bei investicijų grąža. Šios sąnaudos šilumos bazinei kainai apskaičiuoti nustatytos atsižvelgus į paskutinių praėjusių trejų metų Bendrovės faktines ir planuojamas sąnaudas bei lyginamuosius rodiklius. Šios sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 57 punktu.

3.1. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos

Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis Metodikos 57.1 papunkčiu. Bendrovės Projekte nusidėvėjimo sąnaudos apskaičiuotos nuo 2015 m. turėto nuosavo ir ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (pagal 2015 m. RAS ataskaitų duomenis), įvertinant per 2016 m. įsigytų, nurašytų turto vienetų vertes. Bendrovės apskaičiuotos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos sudaro 301,24 tūkst. Eur.

Pagal pateiktas Bendrovės 2017 m. RAS ataskaitas (Metodikos 5 priedas), 2017 m. gruodžio 31 d. šilumos tiekimo veiklai (įskaitant administracinį turtą, kuris pagal nešiklius yra priskiriamas visiems verslo vienetams), Bendrovės Filialo eksploatuojamo nenusidėvėjusio turto vertė nusidėvėjimui (amortizacijai) skaičiuoti sudaro 5 573,89 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad Bendrovė minėtoje ataskaitoje šilumos perdavimo veiklai priskirto turto vertę sumažino apyvartinių taršos leidimų pardavimo pajamomis. Skyrius planuojamoms nusidėvėjimo sąnaudoms skaičiuoti nustatė 5 299,40 tūkst. Eur reguliuojamo turto vertę, priskirtą šilumos tiekimui. Šiai turto vertei nustatyti Skyrius naudojo Bendrovės Tarybai pateiktus duomenis, t. y. 2017 m. metų ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo ataskaitoje (Metodikos 5 priedai) nurodytą šilumos tiekimo veiklai priskirtą nenusidėvėjusio turto vertę (5 573,89 tūkst. Eur), atsižvelgus į Metodikos 20.3 papunktyje nustatytus ribojimus, į Metodikos 57.1 papunktyje įtvirtintus skaičiavimo principus ir pakoregavus ilgalaikio turto vertę dėl šių aplinkybių:

- mažinama ilgalaikio turto, kuris nusidėvės per pirmuosius šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo metus, vertė – 114,81 tūkst. Eur;
- mažinama Bendrovės centrinės būstinės turto, paskirstomo tarp visų filialų, kuris yra nesuderintas su Taryba, vertė – 1,01 tūkst. Eur;
- mažinama ilgalaikio turto sukurto, už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, vertė – 289,65 tūkst. Eur;
- didinama iki 2017 m. gruodžio 31 d. atliktų suderintų investicijų, kurių sąnaudos nebuvo įskaičiuotos į šilumos kainas, vertė – 64,55 tūkst. Eur;
- didinama ilgalaikio turto, suderinto Tarybos 2019 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. O3E-275 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ 2015, 2017, 2018 ir 2019 metų investicijų“, vertė – 119,46 tūkst. Eur;
- mažinama ilgalaikio turto, nurašyto per bazinės šilumos kainos skaičiavimo laikotarpį, vertė – 53,03 tūkst. Eur.

Iš viso Skyriaus apskaičiuota reguliuojamo turto vertė, įskaitant administracinio turto vertę, nusidėvėjimui (amortizacijai) skaičiuoti sudaro 5 299,40 tūkst. Eur, nuo kurios apskaičiuota 223,75 tūkst. Eur nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų. Bendrovės ir Skyriaus reguliuojamo turto vertės, ir nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų skaičiavimų palyginimas pateiktas 12 lentelėje.

12 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	Projektas	
			Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5
1.	Reguliuojamo ilgalaikio turto vertė	tūkst. Eur	<i>nenurodė</i>	5 299,39
2.	Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	tūkst. Eur	301,24	223,75

Skyriaus apskaičiuotos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos sudaro 223,75 tūkst. Eur, arba 15,6 proc. pastoviuųjų sąnaudų.

3.2. Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos

Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas sudaro žaliavų ir medžiagų, mažaverčio inventoriaus, einamojo remonto, rezervinio kuro saugojimo, atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų eksploatavimo, transporto priemonių eksploatavimo ir kuro, komunalinių paslaugų ir kitos sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 57.3 papunkčiu. Bendrovės Projekte planuojamos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos sudaro 273,27 tūkst. Eur, kurios apskaičiuotos įvertinus atitinkamiems verslo vienetams ir atitinkamoms paslaugoms (produktams) faktiškai priskirtų būtinųjų sąnaudų apimtį paskutiniaisiais trejais metais, po ataskaitinio laikotarpio įvykusių įvykių ir pasikeitimų (sudarytas sutartis, planuojamų įsigyti prekių, paslaugų apimtis, kainas ir kt.) turinčius įtakos sąnaudų dydžiui ir struktūrai.

Priimant Komisijos 2018 m. lapkričio 8 d. nutarimą Nr. O3E-368 „Dėl 2017 m. šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamųjų rodiklių paskelbimo“, kuriuo buvo patvirtinti 2017 metų šilumos gamybos, perdavimo, mažmeninio aptarnavimo, karšto vandens tiekimo ir atsiskaitomųjų karšto vandens apskaitos prietaisų aptarnavimo veiklų lyginamieji rodikliai, Tarybos posėdžio metu, atsižvelgusi į išsakytas šilumos sektoriuje veikiančių ūkio subjektų pastabas minėto nutarimo projektui, Taryba taip pat priėmė protokolinį sprendimą, kuriame Šilumos ir vandens departamentui buvo rekomenduota šilumos bazinių kainų (kainų dedamųjų) ir karšto vandens kainų (kainų dedamųjų) projektų derinimo metu taikant einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų rodiklį, vadovaujantis Metodikos 56.3 papunkčio ir Karšto vandens kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. O3-106 „Dėl Karšto vandens kainų nustatymo metodikos“, 28.3 papunkčio nuostatomis, atsižvelgti į ūkio subjektų veiklos savitumą, susijusį su ūkio subjektų apskaitos prietaisų metrologine patikra ir dėl veikloje naudojamos nuotolinės duomenų nuskaitymo sistemos. Atsižvelgus į minėtą rekomendaciją, Tarybai paprašius, Bendrovė 2018 m. gruodžio 11 d. raštu Nr. 1.21-1110 „Dėl metrologinės patikros sąnaudų identifikavimo šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo veiklose“, 2019 m. sausio 16 d. el. paštu (reg. Nr. R1-609) bei 2019 m. kovo 1 d. raštu Nr. 1.21-1231 pateikė informaciją apie 2015–2017 m. audituotose reguliavimo apskaitos ir sąnaudų paskirstymo ataskaitose bei Projekte einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų grupėje įtrauktas būtinausias šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas priskirtas šilumos tiekimo ir karšto vandens tiekimo veikloms nurodant, kuriai sąnaudų kategorijai (tiesioginių ir netiesioginių, bendrųjų), sąnaudų pogrupiui, verslo vienetui (paslaugai) minėtos sąnaudos buvo priskirtos ir kokiomis sumomis.

Skyrius, atsižvelgdamas į minėto protokolinio sprendimo rekomendaciją, Bendrovės filialo ir III įmonių grupės lyginamųjų einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų rodiklių palyginimo tikslu, eliminavo iš faktinių ir Projekte įvertintų einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros ir veikloje naudojamos nuotolinės duomenų nuskaitymo sistemos sąnaudas. Taip pat, Skyrius atsižvelgė į Bendrovės 2018 m. vasario 2 d. raštu Nr. 1.21-162 pateiktą informaciją, apie biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudų apskaitymą Bendrovės filialo 2015–2017 m. audituotose reguliavimo apskaitos ir sąnaudų paskirstymo ataskaitose bei Projekte. Kaip buvo paaiškinta, minėtos biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudų yra apskaitytos kitų einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų eilutėje. Kaip nurodyta šios pažymos 2.3 dalyje, Skyrius biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudas įvertino kintamųjų sąnaudų dalyje.

Bendrovės Projekte nevertinant bendrųjų sąnaudų planuojamos šilumos gamybos veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, eliminavus biokuro laboratorinių tyrimų ir šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas, sudaro 1 559,76 Eur/MW ir neviršija 2017 m. III grupės D pogrupio lyginamojo rodiklio (1 806,9 Eur/MW). Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad faktinės šilumos gamybos veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, eliminavus biokuro laboratorinių tyrimų ir šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas, sumažėjo nuo

1 226,51 Eur/MW 2015 m. iki 812,28 Eur/MW 2017 m., o 2016 m. buvo 1 057,66 Eur/MW, skaičiavimuose taikė vidutinį 2015–2017 m. 1 032,15 Eur/MW rodiklį. Taikant 1 032,15 Eur/MW rodiklį apskaičiuotos šilumos gamybos veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, be šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudų, sudaro 70,415 tūkst. Eur, o įvertinus 2015–2017 m. vidutinės 0,27 tūkst. Eur šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas šilumos gamybos veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos sudaro 70,68 tūkst. Eur.

Nevertinant bendrųjų sąnaudų, Bendrovės Projekte planuojamos perdavimo veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, eliminavus šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros ir veikloje naudojamos nuotolinės duomenų nuskaitymo sistemos sąnaudas, sudaro 1 170,45 Eur/km_s ir viršija III grupės lyginamąjį rodiklį (663,56 Eur/km_s). Pažymėtina, kad Bendrovės planuojamos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos šilumos perdavimo veikloje yra didesnės nei 2015–2017 m. vidurkis. Skyrius, formuoja Bendrovei užduotį šilumos perdavimo veikloje, t. y. per šilumos bazinės kainos laikotarpį pasiekti 1 093,5 Eur/km_s einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas (Bendrovės 2015–2017 m. einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų vidurkis). Taikant 1 093,5 Eur/km_s rodiklį apskaičiuotos šilumos perdavimo veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos, be šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudų, sudaro 36,52 tūkst. Eur, o įvertinus 2015–2017 m. vidutinės 16,22 tūkst. Eur šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros sąnaudas ir 2015–2017 m. vidutinės 49,54 tūkst. Eur⁸ veikloje naudojamos nuotolinės duomenų nuskaitymo sistemos sąnaudas, šilumos perdavimo veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos sudaro 102,28 tūkst. Eur.

Bendrovės planuojamų ir III grupės D pogrupio einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų palyginimas pateiktas 13 lentelėje.

13 lentelė. Bendrovės planuojamų ir III grupės D pogrupio einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Šilumos gamybos verslo vienetas	Šilumos perdavimo verslo vienetas
1	2	3	4
1.	Mato vienetai	Eur/MW	Eur/km _s
2.	Lyginamasis rodiklis	1 816,39	1 149,73
2. ¹	Lyginamasis rodiklis eliminavus šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros, nuotolinės apskaitos sistemos sąnaudas	1 806,90	663,56
3.	Bendrovės projektas	1 741,66*	3 323,4**
3. ¹	Bendrovės projektas eliminavus biokuro laboratorinių tyrimų sąnaudas, šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros, nuotolinės apskaitos sistemos sąnaudas	1 559,76*	1 170,45**
4.	Skyriaus projektas eliminavus šilumos apskaitos prietaisų metrologinės patikros nuotolinės apskaitos sistemos sąnaudas	1 032,15*	1 093,5**

* apskaičiuota, taikant 68,22 MW galią.

** apskaičiuota, taikant 33,4 km_s tinklų ilgį.

Bendrovės planuojamos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos (be bendrųjų sąnaudų) mažmeninio aptarnavimo veikloje sudaro 5,05 tūkst. Eur, t. y. 0,58 tūkst. Eur mažiau nei Bendrovės 2015–2017 m. vidutinės einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų mažmeniniame aptarnavime vidurkis. Atsižvelgus į tai, kad gamybos ir perdavimo veikloje buvo vertinamos vidutinės 2015–2017 m. sąnaudos, bei remiantis Metodikos 56.1 papunkčiu, Skyrius mažmeninio aptarnavimo veikloje įvertino 5,63 tūkst. Eur einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas (Bendrovės 2015–2017 m. einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų vidurkis).

Bendrovė planuoja 38,42 tūkst. Eur bendrosios (administracinės) veiklos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų. Bendrovės planuojamos bendrosios sąnaudos yra 3,78 tūkst. Eur mažesnės

⁸ Apskaičiuota įvertinus nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos sąnaudų paskirstymo koeficientą (šilumos tiekimo veiklos koeficientas 0,856)

nei 2015–2017 m. vidurkis. Atsižvelgus į tai, kad gamybos, perdavimo ir mažmeninio aptarnavimo veikloje buvo vertinamos vidutinės 2015–2017 m. sąnaudos, bei remdamasis Metodikos 56.1 papunkčiu, įvertino bendrosios (administracinės) veiklos 42,20 tūkst. Eur einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų (Bendrovės 2015–2017 m. einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų vidurkis).

Skyriaus planuojamų ir Bendrovės apskaičiuotų einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų palyginimas pateiktas 14 lentelėje.

14 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos	tūkst. Eur	257,39	220,66	232,69	273,27	220,79

Skyriaus apskaičiuotos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos (220,79 tūkst. Eur) sudaro 15,4 proc. pastoviuųjų sąnaudų.

Bendrovė kartu su Projektu pateikė valdomo turto priežiūros ir eksploatavimo darbų planą 273,27 tūkst. Eur metinei sumai. Skyriaus apskaičiuotos einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudos sudaro 220,79 tūkst. Eur, t. y. 52,48 tūkst. Eur mažiau nei planuoja Bendrovė. Atsižvelgdamas į tai, Skyrius siūlo nederinti Bendrovės pateikto turto priežiūros ir eksploatavimo plano ir įpareigoti Bendrovę per 30 kalendorinių dienų pateikti Tarybai pakoreguotą 2019–2021 m. valdomo turto priežiūros ir eksploatavimo darbų planą už vidutinę metinę 220,79 tūkst. Eur sumą.

3.3. Personalo sąnaudos

Personalo sąnaudas sudaro darbo užmokesčio sąnaudos, privalomojo socialinio draudimo sąnaudos, mokymų, kvalifikacijos kėlimo, apsauginių ir darbo drabužių įsigijimo sąnaudos bei kitos su personalu susijusios sąnaudos. Personalo sąnaudos apskaičiuojamo vadovaujantis Metodikos 57.4 papunkčiu.

Bendrovės Projekte planuojamos personalo darbo užmokesčio sąnaudos sudaro 455,3 tūkst. Eur. Bendrovė 2018 m. vasario 7 d. raštu Nr. 1.21-189 pateikė Projekte įvertinto planuojamo darbo užmokesčio fondo ir planuojamų vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio pagal atskiras veiklas dydžių detalizavimą. Bendrovė Projekte paaiškino, kad planuojamos darbo užmokesčio sąnaudos apskaičiuotos neviršijant pagal lyginamąją analizę apskaičiuoto siektino darbo užmokesčio sąnaudų, o planuojamas bendras darbuotojų skaičius yra mažesnis nei siektinas grupės vidurkis.

Bendrovės planuojamų ir 2017 m. III grupės D pogrupio darbuotojų našumo rodikliai pateikti 15 lentelėje.

15 lentelė. Bendrovės planuojami ir 2017 m. III grupės D pogrupio darbuotojų našumo rodikliai

Eil. Nr.	Rodiklis	Šilumos gamybos verslo vienetas	Šilumos perdavimo verslo vienetas	Mažmeninio aptarnavimo verslo vienetas	Bendroji ir administracinė veikla
1	2	3	4	5	6
1.	Mato vienetai	MW/darb.	km _s /darb.	vart./darb.	darb./adm.
2.	Lyginamasis rodiklis	1,830	3,818	2 694,8	5,1
3.	Bendrovės projektas	4,606*	2,063**	3 816,0	4,5
4.	Skyriaus projektas	4,606*	2,063**	3 816,0	4,5

* apskaičiuota, taikant Skyriaus skaičiavimuose naudojamą 68,22 MW galią.

** apskaičiuota, taikant Skyriaus skaičiavimuose naudojamą 33,4 km_s tinklų ilgį.

Bendrovės planuojamas šilumos gamybos (14,81), mažmeninio aptarnavimo (1,75) ir bendrosios (administracinės) veiklos (7,32) darbuotojų skaičius neviršija atitinkamos veiklos siektino darbuotojų skaičiaus, apskaičiuoto pagal III įmonių grupės D pogrupio rodiklius. Bendrovės

planuojamas šilumos perdavimo veiklos darbuotojų skaičius (16,19) viršija siektiną darbuotojų skaičių, t. y. Bendrovės planuojamas šilumos perdavimo darbuotojų darbo našumas yra mažesnis nei III grupės rodiklis. Skyrius, atsižvelgęs į Bendrovės Filialo faktinį 2015–2017 m. darbuotojų skaičių atitinkamose veiklose bei Bendrovės 2018 m. vasario 7 d. raštu Nr. 1.21-189 pateiktus paaiškinimus, įvertino 40,07 šilumos teikimo veiklos darbuotojų skaičių, kuris atitinka Bendrovės planuojamą.

Skyriaus ir Bendrovės planuojamo šilumos tiekimo veiklos darbuotojų skaičiaus palyginimas pateiktas 16 lentelėje.

16 lentelė. Skyriaus, Bendrovės ir III grupės šilumos tiekimo veiklos darbuotojų skaičiaus palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Lyginamieji rodikliai	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Šilumos tiekimo veikla	vnt.	41,40	38,40	38,90	58,00	40,07	40,07
1.1.	iš t. sk. gamybos verslo vienetas	vnt.	15,20	12,90	12,90	37,30	14,81	14,81
1.2.	perdavimo verslo vienetas	vnt.	17,20	16,70	16,20	8,70	16,19	16,19
1.3.	mažmeninio aptarnavimo verslo vienetas	vnt.	1,70	2,20	2,50	2,50	1,75	1,75
1.4.	administracijos	vnt.	7,30	6,60	7,30	9,50	7,32	7,32

Bendrovės Projekte planuojamos darbo užmokesčio sąnaudos sudaro 455,3 tūkst. Eur. Remiantis Bendrovės 2018 m. vasario 7 d. raštu Nr. 1.21-189 pateikta informacija, planuojamų darbo užmokesčio sąnaudų dalį, t. y. 147,7 tūkst. Eur, sudaro bendrajai (administracinei) veiklai priskirtų darbuotojų darbo užmokesčio sąnaudos.

Metodikos 57.4.2 papunkčiu numatyta, kad, kai ūkio subjekto darbuotojų skaičius yra mažesnis už atitinkamos ūkio subjektų grupės lyginamosios analizės rodiklius, darbuotojų vidutinis darbo užmokestis gali būti didesnis už Lietuvos statistikos departamento skelbiamus vidutinius minėtos veiklos darbo užmokesčio duomenis. Tokiu atveju taikomas ūkio subjekto faktinis arba atitinkamos ūkio subjektų grupės vidutinis darbo užmokestis, tačiau darbo užmokesčio fondas neturi viršyti sumos, suskaičiuotos siektiną darbuotojų skaičių padauginus iš atitinkamos ūkio subjektų grupės vidutinio darbo užmokesčio.

Atkreiptinas dėmesys, kad Skyrius, skaičiuodamas grupės leistiną darbo užmokesčio fondą vertino 2017 m. šilumos tiekimo veiklos vidutinį mėnesinį III grupės darbo užmokestį.

Bendrovės planuojamas šilumos gamybos, perdavimo ir mažmeninio aptarnavimo darbuotojų darbo užmokesčio fondas (307,6 tūkst. Eur) neviršija siektino III grupės darbo užmokesčio fondo. Atsižvelgęs į tai Skyrius, remdamasis Metodikos 57.4.2 papunkčiu, skaičiuodamas šilumos gamybos ir mažmeninio aptarnavimo veiklos darbo užmokesčio fondą taikė III grupės vidutinį darbo užmokestį, o šilumos perdavimo veiklos – 2017 m. faktinį šilumos perdavimo veiklos darbo užmokestį ir iš viso apskaičiavo 369,7 tūkst. Eur šilumos tiekimo veiklos darbuotojų (be bendrosios veiklos darbuotojų) darbo užmokesčio fondą, kuris taip pat neviršija III grupės siektino darbo užmokesčio fondo.

Remiantis Bendrovės 2018 m. vasario 7 d. raštu Nr. 1.21-189 pateikta informacija, Bendrovės planuojamos bendrosios (administracinės) veiklos darbo užmokesčio fondas, priskirtas šilumos tiekimo veiklai, sudaro 147,7 tūkst. Eur, t. y. 19,2 tūkst. Eur daugiau nei III grupės siektinas bendrosios (administracinės) veiklos darbo užmokesčio fondas. Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad planuojamas bendrosios (administracinės) veiklos darbuotojų skaičius yra mažesnis už apskaičiuotą pagal III grupės lyginamąjį rodiklį, pagal Metodikos 57.4.2 papunktį įvertino 131,3 tūkst. Eur bendrosios (administracinės) veiklos darbo užmokesčio sąnaudų, kurios atitinka III grupės siektiną darbo užmokesčio fondą.

Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo ir Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio bei privalomojo

draudimo įstatymo pakeitimai, apskaičiuotas darbo užmokesčio sąnaudas bei privalomojo socialinio draudimo sąnaudas perskaičiavo pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos viešai skelbiamas rekomendacijas (žr. 17 lentelės 9 stulpelį).

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų darbo užmokesčio sąnaudų palyginimas pateiktas 17 lentelėje.

17 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės darbuotojų skaičiaus, darbo užmokesčio, socialinio draudimo ir įmokų į garantinį fondą sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	
							Pagal tvarką, galiojusią iki 2018 m. gruodžio 31 d.	Pagal tvarką, galiojančią nuo 2019 m. sausio 1 d.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Darbuotojai	vnt.	41,4	38,4	38,9	40,07	40,07	
1.1.	<i>iš t. sk.: šilumos tiekimo veiklos</i>	vnt.	34,1	31,8	31,6	32,75	32,75	
1.2.	<i>administracijos</i>	vnt.	7,3	6,60	7,3	7,32	7,32	
2.	Vidutinis darbo užmokestis	Eur/mėn.	905,0	956,0	1 075,4	946,8	1 041,9	1 343,0
3.	Metinis darbo užmokesčio fondas	tūkst. Eur	449,6	442,8	503,3	455,3	501,0	645,8
3.1.	<i>iš to sk. administracijos darbo užmokesčio fondas</i>	tūkst. Eur	139,3	158,8	191,3	147,7	131,3	169,2
4.	Privalomojo socialinio draudimo ir garantinio fondo įmokų sąnaudos	tūkst. Eur	139,6	123,4	125,1	141,9	156,2	11,4

Bendrovės Projekte planuojamos kitos personalo sąnaudos (mokymų, kvalifikacijos kėlimo, apsauginių ir darbo darbužių bei kitos) sudaro 23,37 tūkst. Eur. Kitos personalo sąnaudos Projekte planuojamos pagal 2014–2015 metų duomenis, įvertinant po 2015 m. įvykusius pokyčius, turinčius įtakos sąnaudų dydžiui. Projekte nurodyta, kad išeitinių pašalpų ir kompensacijų sąnaudas (8,02 tūkst. Eur) Bendrovė apskaičiavo atsižvelgdama į darbuotojų skaičių, kuriems bazinės kainos galiojimo laikotarpiu sukaks pensinis amžius.

Bendrovė Projekte planuoja 1,8 tūkst. Eur darbuotojų vertinimo ir kitų išmokų darbuotojams sąnaudų. Skyriaus nuomone, darbuotojų vertinimo ir kitų išmokų darbuotojams sąnaudos gali būti mokamos darbuotojams, tačiau jos, jeigu tokių sąnaudų būtinumo nenumato sąnaudų galiojantys teisės aktai, turėtų būti finansuojamos iš Bendrovės gaunamos reguliuojamos veiklos gražos arba nereguliuojamos veiklos pajamų. Skyriaus skaičiavimais, kitos personalo sąnaudos, įskaitant bendrąsias (administracijos), sudaro 21,54 tūkst. Eur, t. y. 1,8 tūkst. Eur mažiau nei Bendrovės Projekte.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų personalo sąnaudų palyginimas pateiktas 18 lentelėje.

18 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės personalo sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Personalo sąnaudos	tūkst. Eur	624,17	617,91*	707,82*	620,55	678,73

* Lentelėje pateiktos 2016 m. ir 2017 m. personalo sąnaudos atitinka Bendrovės Filialo Sąnaudų paskirstymo ataskaitoje pateiktus duomenis. Pagal Bendrovės Filialo Būtinųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitą šilumos tiekimo veiklai priskirtos personalo sąnaudos 2016 m. sudarė 561,79 tūkst. Eur, 2017 m. – 576,97 tūkst. Eur.

Skyriaus skaičiavimais, personalo sąnaudos sudaro 47,5 proc. šilumos kainos pastoviuųjų sąnaudų.

3.4. Mokesčių sąnaudos

Metodikos 57.5 papunktyje numatyta, kad mokesčių sąnaudos apskaičiuojamos vadovaujantis galiojančiais mokesčių sritį reglamentuojančiais teisės aktais. Mokesčių sąnaudas sudaro žemės mokesčio, nekilnojamojo turto mokesčių, aplinkos taršos mokesčių, žyminio mokesčio, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme numatytų mokesčių ir kitų mokesčių valstybei sąnaudos.

Bendrovė Projekte numatė 22,77 tūkst. Eur mokesčių sąnaudų, iš kurių planuojamos žemės ir nekilnojamojo turto mokesčio sąnaudos sudaro 0,80 tūkst. Eur, planuojamos aplinkos taršos mokesčio sąnaudos sudaro 0,11 tūkst. Eur. Bendrovė planuoja 3,78 tūkst. Eur žyminio mokesčio sąnaudų ir 5,38 tūkst. Eur kitų mokesčių.

Energetikos įstatymo 8 straipsnio 16 dalies 1 punkte numatyti 1,1 proc. mokestiniai išpareigojimai, skaičiuojami nuo šilumos perdavimo veiklos pajamų. Bendrovė Projekte įvertino mokestinių išpareigojimų sąnaudas, apskaičiuotas nuo 2016 m. šilumos perdavimo veiklos pajamų, kurios sudaro 12,70 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad 2019 m. vasario 14 d. buvo priimtas Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 4, 8, 15, 16, 16¹, 19, 19¹, 22, 23, 24¹, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 34¹, 36, 37 straipsnių pakeitimo ir 9 straipsnio pripažinimo neteikusių galios įstatymas Nr. XIII-1968, įsigaliosiantis 2019 m. liepos 1 d., kuriuo numatyti 2,19 proc. mokestiniai išpareigojimai nuo šilumos perdavimo veiklos pajamų. Atsižvelgusi į tai, Bendrovė 2019 m. kovo 19 d. raštu Nr. 1.21-295 patikslino planuojamas mokestinių išpareigojimų sąnaudas ir nurodė, kad jos sudaro 25,28 tūkst. Eur, kurios apskaičiuotos nuo 2016 m. šilumos perdavimo pajamų, taikant 2,19 proc. dydį. Skyriaus skaičiavimais, šilumos bazinėje kainoje įvertintos mokestinių išpareigojimų sąnaudos sudaro 23,98 tūkst. Eur, apskaičiuoti nuo 2017 m. šilumos perdavimo veiklos pajamų, taikant 2,19 proc. dydį. Pažymėtina, kad mokestinių išpareigojimų sąnaudų susigrąžinimas ankstesniais laikotarpiais įvertintas šios pažymos 7 dalyje, 3 punkte.

Skyrius, vadovaudamasis Metodikos 57.5 papunkčiu, apskaičiavo 34,05 tūkst. Eur mokesčių sąnaudų, t. y. 11,28 tūkst. Eur daugiau, dėl skaičiavimuose įvertinto 23,98 tūkst. Eur mokestinių išpareigojimų sąnaudų perdavimo veikloje, vietoje Bendrovės Projekte įvertintos 12,70 tūkst. Eur atitinkamo mokesčio sumos. Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų mokesčių sąnaudų palyginimas pateiktas 19 lentelėje.

19 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės mokesčių sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Mokesčių sąnaudos	tūkst. Eur	23,33	20,42	22,68	22,77	34,05

Skyriaus apskaičiuotos mokesčių sąnaudos sudaro 2,4 proc. pastoviųjų sąnaudų.

3.5. Finansinės sąnaudos

Finansinės sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 57.6 papunkčiu.

Bendrovės Projekte planuojamas 0,43 tūkst. Eur finansines sąnaudas sudaro mokesčiai už finansines paslaugas (neigiama valiutų kursų įtaka, apvalinimai, mokesčiai bankams). Šios sąnaudos apskaičiuotos pagal 2015 m. duomenis. Skyrius skaičiuodamas planuojamas finansines sąnaudas įvertino 0,29 tūkst. Eur, kurias apskaičiavo kaip 2015–2017 m. atitinkamų sąnaudų vidurkį.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų finansinių sąnaudų palyginimas pateiktas 20 lentelėje.

20 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės finansinių sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Finansinės sąnaudos	tūkst. Eur	0,43	0,31	0,14	0,43	0,29

Skyriaus apskaičiuotos finansinės sąnaudos sudaro 0,02 proc. pastoviujų sąnaudų.

3.6. Administracinės sąnaudos

Administracinės sąnaudas sudaro teisinės, konsultacinės, ryšių, pašto ir pasiuntinių paslaugų, komunalinių paslaugų, kanceliarinės sąnaudos ir kitos administravimo sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 57.3 papunkčiu.

Bendrovė Projekte planuoja 96,08 tūkst. Eur administracinių sąnaudų, kurios apskaičiuotos pagal 2014–2015 metų duomenis, įvertinant po 2015 m. įvykusius pokyčius, turinčius įtakos sąnaudų dydžiui. Pažymėtina, kad 68,56 tūkst. Eur arba 71,4 proc. visų Bendrovės planuojamų administracinių sąnaudų sudaro konsultacinės sąnaudos.

Tarybos prašymu, Bendrovė 2019 m. sausio 11 d. rašte Nr. 1.21-46 detalizavo paslaugas priskiriamas Bendrovės filialo konsultacinių sąnaudų straipsniui, nurodant paslaugų aprašymą, pavadinimus, sąnaudų apimtį kiekvienam šilumos tiekimo verslo vienetui už kiekvienus 2015–2017 m. bei planuojamas Projekte. Konsultacinių sąnaudų grupę sudaro įvairaus pobūdžio paslaugos: valdymo paslaugų, darbų saugos, verslo konsultacijų/viešųjų ryšių, veiklos ir ūkinio pobūdžio, reguliacinės apskaitos ir kitos konsultacijos.

Valdymo paslaugas Bendrovei teikia Bendrovės akcininkė Veolia. Teikdama paaiškinimus dėl konsultacinių valdymo paslaugų sąnaudų, Bendrovė valdymo paslaugų vertinimą atliko pagal kriterijus, kad paslaugos yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti, atliko paslaugų kainos palyginimą su rinkos verte, siekiant paaiškinti/patvirtinti teikiamas paslaugas pateikė konsultacijų pavyzdžius bei dokumentų kopijas bei paaiškino, kad teikiamos paslaugos, kurios nėra atliekamos Bendrovės specialistų bei nurodė, *kad konsultacijų, sukurtų struktūrų dėka Bendrovėje buvo įdiegta optimali organizacinė struktūra bei žmogiškųjų išteklių politika, atitinkanti tarptautinių kompanijų taikomą gerąją praktiką, leido Bendrovei optimizuoti valdymo kaštus, personalą, nemažinant šilumos tiekimo patikimumo bei saugumo* ir t. t. Projekte įvertintos konsultacinių paslaugų sąnaudos sudaro 43,07 tūkst. Eur

Pagrįsdama verslo/viešųjų ryšių konsultacijų sąnaudų būtinumą Bendrovė nurodė, kad konsultacijos apima reguliarias konsultacijas santykiuose su savivaldybėmis ir valdymo institucijomis bei finansiniais, teisiniais klausimais, taip pat rinkodaros, ryšių su visuomene organizavimo bei palaikymo klausimais, remiant ir viešinant Bendrovės veiklą. Pažymėtina, kad Bendrovė už verslo/viešųjų ryšių konsultacijas pagal sutartį⁹ moka fiksuoto dydžio mėnesinį mokestį, Bendrovei kas mėnesį teikiama viena bendra paslaugų sąskaita faktūra, kurios suma paskirstoma Bendrovės filialams pagal nustatytus nešiklius (koeficientus). Pateiktuose paslaugų priėmimo-perdavimo aktuose nurodomas standartinis, sutartyje numatytų paslaugų sąrašas: konsultacijos ir pagalba restruktūrizuojant ir valdant vietos padalinius, santykiuose su savivaldybėmis ir valdymo institucijomis, finansiniais ir teisiniais klausimais, viešųjų ryšių organizavimas ir palaikymas, remiantis ir viešinant Bendrovės veiklą šalies bei vietiniu lygiu. Bendrovės pateiktuose dokumentuose nėra paminėta, kokios konkrečios sutartyje numatytos patariamios konsultavimo paslaugos, ryšių su visuomene paslaugos, sandorių kontrolės bei mokymų paslaugos buvo suteiktos Bendrovei, konkrečių gautų paslaugų nepaminėjo ir Bendrovė. Atsižvelgus į tai, kad Bendrovė nepagrindė, kad jai buvo suteiktos konkrečios paslaugos pagal verslo/viešųjų ryšių konsultacijų sutartį laikotarpiu, kurį vertinant buvo suplanuotos Projekte įvertintos 11,99 tūkst. Eur sąnaudos, Skyrius verslo/viešųjų ryšių konsultacijų sąnaudų nepripažino būtinosiomis nustatant bazinę šilumos kainą.

Bendrovė be jau išvardintų paslaugų, konsultacinių paslaugų grupėje apskaito perkamas darbų saugos priežiūros ir konsultacijų, reguliacinės apskaitos įgyvendinimo, veiklos ir ūkinio pobūdžio konsultacijų sąnaudas, kurios Projekte sudaro 13,56 tūkst. Eur.

⁹ Sutartis pasirašyta 2003 m. gruodžio 19 d. Bendrovė 2018 m. gegužės 3 d. raštu Nr. 1.21-479 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Kelmės šiluma“ šilumos bazinės ir karšto vandens kainų dedamųjų projektų“ pateikė sutarties, paslaugų priėmimo-perdavimo aktų ir sąskaitų faktūrų kopijas Tarybai.

Skyrius, atsižvelgęs į 2015–2017 m. administracinių sąnaudų vidurkį iš kurio eliminavo verslo/viešųjų ryšių konsultacijų sąnaudas, apskaičiavo 82,72 tūkst. Eur administracinių sąnaudų Faktinių, Bendrovės ir Skyriaus apskaičiuotų administracinių sąnaudų palyginimas pateiktas 21 lentelėje.

21 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės administracinių sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Administracinės sąnaudos	tūkst. Eur	89,93	93,80*	107,64*	96,08	82,73

* Lentelėje pateiktos 2016 m. ir 2017 m. administracinės sąnaudos atitinka Bendrovės Filialo Sąnaudų paskirstymo ataskaitoje pateiktus duomenis. Pagal Bendrovės Filialo Būtinųjų sąnaudų paskirstymo ataskaitą šilumos tiekimo veiklai priskirtos administracinės sąnaudos 2016 m. sudarė 77,0 tūkst. Eur, 2017 m. – 71,65 tūkst. Eur.

Skyriaus apskaičiuotos administracinės sąnaudos sudaro 5,8 proc. pastoviųjų sąnaudų.

3.7. Rinkodaros ir pardavimų sąnaudos

Rinkodaros ir pardavimų sąnaudas sudaro privalomo vartotojų informavimo, sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo sąnaudos, vartotojų mokėjimų administravimo ir surinkimo sąnaudos bei kitos rinkodaros ir pardavimų sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 57.3 papunkčiu.

Bendrovės Projekte planuojamas 10,71 tūkst. Eur rinkodaros ir pardavimų sąnaudas sudaro privalomojo vartotojų informavimo, įskaitant tinklalapio palaikymą, sąnaudos (1,31 tūkst. Eur), kurios įvertintos pagal 2014–2015 m. sąnaudų apimtį, sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo sąnaudos (4,33 tūkst. Eur) bei vartotojų įmokų administravimo ir surinkimo sąnaudos (5,07 tūkst. Eur) apskaičiuotos pagal faktinę 2016 m. sąnaudų apimtį, nes 20105 m. buvo pasirašyta Rinkodaros ir pardavimo paslaugų įsigijimo paslaugų sutartis, galiosianti iki 2018 m.

Bendrovė 2018 m. gruodžio 19 d. raštu Nr. 1.21-1183 informavo, kad 2018 m. gruodžio mėn. pasirašyta nauja rinkodaros ir pardavimo paslaugų pirkimo – pardavimo sutartis bei pateikė sąskaitų vartotojams parengimo, pateikimo, planuojamų sąnaudų apskaičiavimo pagrindimą, nurodant sąnaudų dalį šilumos tiekimo veiklai. Bendrovė paprašė įvertinti 5,66 tūkst. Eur didesnes sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo sąnaudas, iš viso 10,0 tūkst. Eur, vietoje planuotų 4,33 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad Bendrovės patikslintos planuojamos sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo bei vartotojų mokėjimų administravimo ir surinkimo sąnaudos (2,24 Eur/vart.) viršija III grupės lyginamąjį rodiklį (2,11 Eur/vart.). Skyrius, įvertinęs Bendrovės minėtu raštu pateiktus paaiškinimus, be tai, kad skaičiuojant lyginamuosius rodiklius šios sąnaudos nebuvo įvertintos, remdamasis Metodikos 56.5 papunkčiu, įvertino 14,97 tūkst. Eur, kurios atitinka Bendrovės planuojamas sąnaudas.

Skyrius rinkodaros ir pardavimų sąnaudų grupėje įvertino tiesiogines šilumos vartotojų informavimo/švietimo pagal energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimą sąnaudas, t. y. šviečiant vartotojus. Pagal viešai prieinamą Energetikos ministerijos skelbiamą informaciją, Bendrovė, įgyvendinant Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo nuostatas yra išpareigojusi šviesti ir konsultuoti energijos vartotojus apie energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, o šios sąnaudos pripažįstamos būtinosiomis šilumos tiekimo veiklos sąnaudomis. Skyrius, atsižvelgęs į 2017 m. reguliuojamos veiklos ataskaitose rinkodaros ir pardavimų sąnaudų grupėje Bendrovė apskaitytas vartotojų informavimo/švietimo pagal energijos vartotojų švietimo ir konsultavimo susitarimą sąnaudas, įvertino 0,07 tūkst. Eur vidutinių metinių vartotojų informavimo/švietimo sąnaudų. Skyrius skaičiuodamas planuojamas bendrosios (administracinės) veiklos rinkodaros ir pardavimo paslaugų sąnaudas įvertino 0,65 tūkst. Eur, kurias apskaičiavo kaip 2015–2017 m. atitinkamų sąnaudų vidurkį.

Iš viso Skyriaus apskaičiuotos rinkodaros ir pardavimo paslaugų sąnaudos sudaro 16,24 tūkst. Eur. Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų rinkodaros ir pardavimų sąnaudų palyginimas pateiktas 22 lentelėje.

22 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės rinkodaros ir pardavimų sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Rinkodaros ir pardavimų sąnaudos	tūkst. Eur	12,17	10,12	9,88	10,71	16,24

Skyriaus apskaičiuotos rinkodaros ir pardavimų sąnaudos sudaro 1,1 proc. pastoviųjų sąnaudų.

3.8. Šilumos ūkio turto nuomos, koncesijos sąnaudos

Bendrovė Projekte įvertino 0,65 tūkst. Eur šilumos ūkio nuomos sąnaudų, kurios apskaičiuotos remiantis 2015 m. faktiniais duomenimis.

Atkreiptinas dėmesys, kad vadovaujantis Metodikos 39.2.5 papunkčiu, ūkio subjektui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, draudžiama paslaugoms (produktams) ir atitinkamiems verslo vienetams paskirstyti sąnaudas, kurios laikomos nepaskirstytinomis ir patiriamos ūkio subjekto investicijų gražos sąskaita reguliuojamoje veikloje, iš to skaičiaus koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos užmokesčių (mokesčių) sąnaudas, nesusijusias su reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) teikimu, t. y. sąnaudas, kurios nebūtų susidariusios, jeigu reguliuojamą veiklą vykdytų turto savininkas. Atsižvelgus į šią Metodikos nuostatą Skyrius nevertino planuojamų šilumos ūkio nuomos sąnaudų.

3.9. Kitos paskirstomos sąnaudos

Kitas paskirstomas sąnaudas sudaro turto draudimo, audito (finansinio, reguliavimo apskaitos, kitos auditorių paslaugos), skolų išieškojimo ir kitos paskirstomos sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis Metodikos 57.3 papunkčiu.

Bendrovės planuojamos kitos paskirstomos sąnaudos sudaro 27,61 tūkst. Eur, iš jų 7,00 tūkst. Eur sudaro bendrosios (administracinės) sąnaudos. Projekte Bendrovė nurodo, jog šias sąnaudas apskaičiavo pagal 2014–2015 metų faktinius duomenis ir jas sudaro turto draudimo, audito (finansinio, reguliavimo apskaitos), skolų išieškojimo, likviduoto, nurašyto turto sąnaudos ir kitos paskirstomos sąnaudos. Metodikos 39.2.7 papunktis numato, kad likviduoto, nurašytos, esančio atsargose, užkonservuoto ilgalaikio turto sąnaudos nepripažįstamos būtinosiomis sąnaudomis, todėl Skyriaus skaičiavimuose likviduoto, nurašyto turto sąnaudos nevertinamos.

Bendrovės planuojamos turto draudimo sąnaudos sudaro 16,31 tūkst. Eur. Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad Bendrovės 2014–2015 m. turto draudimo sąnaudos buvo didesnės nei vėlesniais 2016 m. ir 2017 m., įvertino 11,97 tūkst. Eur turto draudimo sąnaudų, kurios atitinka 2017 m. sąnaudas.

Bendrovės planuoja 6,35 tūkst. Eur audito sąnaudų. Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad Bendrovės 2014–2015 m. audito sąnaudos buvo didesnės nei vėlesniais 2016 m. ir 2017 m., įvertino 4,74 tūkst. Eur turto draudimo sąnaudų, kurios atitinka 2017 m. sąnaudas.

Bendrovė Projekte planuoja 4,71 tūkst. Eur skolų išieškojimo sąnaudų. Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovės 2014–2015 m. skolų išieškojimo sąnaudos buvo didesnės nei vėlesniais 2016 m. ir 2017 m., todėl Skyrius įvertino 2,39 tūkst. Eur turto skolos išieškojimo sąnaudų, kurios atitinka 2017 m. sąnaudas.

Skyriaus ir Bendrovės apskaičiuotų kitų paskirstomų sąnaudų palyginimas pateiktas 23 lentelėje.

23 lentelė. Skyriaus ir Bendrovės kitų paskirstomų sąnaudų palyginimas

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Mato vnt.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	Projektas	
						Bendrovė	Skyrius
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Kitos paskirstomos sąnaudos	tūkst. Eur	28,20	29,60	19,10	27,61	19,10

Skyriaus apskaičiuotos kitų paskirstomų sąnaudos sudaro 1,3 proc. pastoviųjų sąnaudų.

3.10. Investicijų grąža

Vadovaujantis Komisijos 2013 m. vasario 28 d. nutarimo Nr. O3-73¹⁰ „Dėl Valstybinio kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ 5 punktu, nustatant šilumos bazines kainas (kainos dedamąsias), kurių projektai pateikti iki 2017 m. liepos 1 d., vidutinė svertinė kapitalo kaina (WACC) ir investicijų grąža skaičiuojama naudojant ūkio subjekto ataskaitinio laikotarpio balanso (ne pagal atskirus verslo vienetus) rodiklius. Tai pat minėto nutarimo 6 punktu įtvirtinta, kad šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo projektams, pateiktiems iki 2017 m. liepos 1 d., investicijų grąža skaičiuojama nuo atitinkamo verslo vieneto reguliuojamo turto likutinės vertės (mažmeninio aptarnavimo paslaugai – nuo būtinųjų sąnaudų), taikant investicijų grąžos normą, apskaičiuotą pagal Metodikos 57.7.2 papunktį¹¹.

Metodikos 57.7.2 papunktyje numatyta, kad investicijų grąžos norma nustatoma vadovaujantis Investicijų grąžos normos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 „Dėl Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – WACC metodika).

Remiantis WACC metodikos 6 punktu, Bendrovės faktinė skolinto kapitalo kaina turi būti ne didesnė nei skolinto kapitalo kainos viršutinė riba pagal Lietuvos banko skelbiamus duomenis. WACC metodikos 7 punkte numatyta, kad jeigu ūkio subjekto faktinė skolinto kapitalo kaina yra mažesnė nei skolinto kapitalo kainos viršutinė riba pagal Lietuvos banko skelbiamus duomenis, skolinto kapitalo kaina didinama dalimi, kuri lygi pusei ūkio subjekto faktinės skolinto kapitalo kainos ir skolinto kapitalo kainos viršutinės ribos pagal Lietuvos banko duomenis skirtumo. Bendrovės faktinė vidutinė 2015 m. liepos mėn. – 2016 m. birželio mėn. skolinto kapitalo kaina sudaro 0,65 proc. ir yra mažesnė nei skolinto kapitalo kainos viršutinė riba pagal Lietuvos banko skelbiamus duomenis (2,18 proc.)¹². Bendrovė, remdamasi WACC metodikos 7 punktu, faktinę 0,65 proc. skolinto kapitalo kainą didino 0,77 proc.¹³ ir įvertino 1,42 proc. skolinto kapitalo kainą. Skyriaus skaičiavimai atitinka Bendrovės skaičiavimus.

WACC metodikos 11 punkte numatyta, kad ūkio subjektui investicijų grąžos norma nustatoma, taikant optimalią kapitalo struktūrą, jei pagal faktinę ūkio subjekto kapitalo struktūrą investicijų grąžos norma yra didesnė, nei apskaičiuota pagal optimalią kapitalo struktūrą. Pagal WACC metodikos 10 punktą kapitalo struktūra laikoma optimalia, kai skolintas kapitalas sudaro 60 proc., nuosavas – 40 proc.

Bendrovės skaičiavimais, pagal WACC metodikos 11 punktą taikant optimalią kapitalo struktūrą, bei 8,89 proc. nuosavo kapitalo kainą ir 1,42 proc. skolinto kapitalo kainą, investicijų grąžos norma sudaro 5,04 proc.

Skyriaus skaičiavimais, pagal Bendrovės 2015 m. balanso duomenis apskaičiuota investicijų grąžos norma sudaro 5,85 proc., pagal optimalią kapitalo struktūrą – 5,04 proc., taikant Projekto pateikimo metu galiojusią 8,89 proc. nuosavo kapitalo grąžą bei pagal WACC metodikos 7 punktą apskaičiuotą 1,42 proc. skolinto kapitalo kainą. Skyriaus įvertinta 5,04 proc. investicijų grąžos norma atitinka Bendrovės Projekte apskaičiuotą.

¹⁰ Redakcija, galiojusi Projekto pateikimo metu.

¹¹ Metodikos redakcija, galiojusi Projekto pateikimo metu.

¹² [https://www.regula.lt/siluma/Puslapiai/duomenys-viduteinei-svertinei-kapitalo-kainai-\(WACC\)-skaiciuoti.aspx](https://www.regula.lt/siluma/Puslapiai/duomenys-viduteinei-svertinei-kapitalo-kainai-(WACC)-skaiciuoti.aspx)

¹³ $(2,18-0,65)/2=0,77$

Bendrovės apskaičiuota pagrindinė investicijų graža sudaro 176,86 tūkst. Eur, o Skyriaus apskaičiuota – 154,25 tūkst. Eur. Skirtumas tarp Bendrovės ir Skyriaus skaičiavimų susidarė dėl skirtingos įvertintos reguliuojamo turto vertės, nuo kurios skaičiuojama investicijų graža, ir Skyriaus apskaičiuotų didesnių mažmeninio aptarnavimo sąnaudų.

Detalesni investicijų gražos skaičiavimai pateikiami 24 lentelėje.

24 lentelė. Investicijų gražos skaičiavimas

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5
1.	Vertė, nuo kurios skaičiuojama pagrindinė investicijų graža (įskaitant mažmeninio aptarnavimo būtinąsias sąnaudas)	tūkst. Eur	3 509,14	3 060,52
1.1.	reguliuojamo turto vertė	tūkst. Eur	3 452,75	3 000,03
1.2.	mažmeninio aptarnavimo būtinąsias sąnaudas	tūkst. Eur	56,39	60,49
2.	Investicijų gražos norma (WACC)	proc.	5,04	5,04
2.1	skolinto kapitalo kaina	proc.	1,42	1,42
2.2.	nuosavo kapitalo graža	proc.	8,89	8,89
2.3.	skolinto kapitalo dalis	vnt. dalimis	0,60	0,60
2.4.	nuosavo kapitalo dalis	vnt. dalimis	0,40	0,40
3.	Investicijų graža	tūkst. Eur	176,86	154,25

Skyriaus apskaičiuota investicijų graža sudaro 154,25 tūkst. Eur arba 10,8 proc. visų pastoviuųjų sąnaudų.

3.10.1. Dveju metų faktinės ir ūkio subjektui nustatytos investicijų gražos koregavimas

Metodikos 74.9 papunktis numato paskutinių dvejų metų faktinės ir ūkio subjektui nustatytos investicijų gražos koregavimą, kai vidutinė faktinė dvejų paskutinių ataskaitinių laikotarpių (ataskaitinių metų), dėl kurių yra pateikta audito išvada, investicijų graža viršija reguliuojančios institucijos nustatytą vidutinę svertinę dvejų paskutinių kalendorinių metų investicijų gražą daugiau kaip 1 procentiniu punktu.

Tarybos Šilumos ir vandens departamento Šilumos skyriaus 2015 m. lapkričio 18 d. pažymoje Nr. O5-411 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Telsių šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“ buvo įvertinta 2012 m. ir 2013 m. faktinės vidutinės investicijų gražos neatitiktis nustatytajai. Atsižvelgus į tai, šio šilumos kainos dedamųjų nustatymo metu turi būti vertinamas vidutinės 2014 m. ir 2015 m. faktinės investicijų gražos ir nustatytos investicijų gražos neatitikimas.

Bendrovės 2014 m. ir 2015 m. vidutinės faktinės investicijų gražos koregavimo vertinimas buvo atliktas vadovaujantis 2016 m. vasario 25 d. raštu Nr. 1.2-127 „Dėl metinių ataskaitų rinkinio pateikimo“ ir 2017 m. sausio 16 d. raštu Nr. 1.21-53 „Dėl reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo ataskaitų rinkinio pateikimo už 2015 m. su nepriklausomo audito išvada“ pateiktą Filialo konsoliduotos pelno (nuostolių) ataskaitų už 2014 m. ir 2015 m. duomenimis.

Pagal Projektą 2014 m. ir 2015 m. Bendrovės vidutiniškai gavo 2,96 proc. investicijų gražą, kai per tą patį laikotarpį šilumos veiklos vidutinė investicijų graža, įskaičiuota į šilumos kainą, sudarė 5,61 proc., todėl investicijų graža Projekte nekoreguojama.

Skyriaus skaičiavimais, Bendrovė 2014 m. ir 2015 m. vidutiniškai gavo 1,51 proc. investicijų gražą. Skirtumas tarp Bendrovės Projekto ir Skyriaus skaičiavimų susidarė dėl to, kad Skyrius vertino Bendrovės 2017 m. liepos 4 d. raštu Nr. 1.21-670 „Dėl UAB „Litesko“ audituotų reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos atskaitomybės už 2015 m.“ pateiktą metinių ataskaitų rinkinį už 2015 m. su nepriklausomo auditoriaus perleista nuomone ir dėl šilumos kainos dedamųjų galiojimo laikotarpiu patirtų, bet nepadengtų sąnaudų arba gautų papildomų pajamų,

susidariusių dėl kuro ir (ar) pirktos šilumos faktinių kainų ir nustatant šilumos kainas įskaičiuotų kainų skirtumo, vertinimo metu apskaičiuotų papildomai gautų pajamų. Atsižvelgus į tai, kad Skyriaus apskaičiuota 2014 m. ir 2015 m. investicijų grąža yra mažesnė už vidutinę investicijų grąžą, įskaičiuotą į šilumos kainą, investicijų grąža nekoreguojama.

4. REZERVINĖS GALIOS UŽTIKRINIMO ŠAŅAUDOS

Vadovaujantis Metodikos 62.1.1.1.2 papunkčiu, pastoviųjų šaŅaudų sumą per metus rezervinei galiai užtikrinti sudaro nusidėvėjimo (amortizacijos), galios rezervo išsigijimo iš kitų asmenų, personalo, mokesčių, finansinės, administracinės, rinkodaros ir pardavimų, kitos paskirstomos bei investicijų grąžos šaŅaudos. Atkreiptinas dėmesys, kad šios šaŅaudos jau yra įskaičiuotos į šaŅaudas, aprašytas pažymos 3 skyriuje. Šioje pažymos dalyje nurodoma pastoviųjų šaŅaudų dalis, tenkanti rezervinės galios užtikrinimui ir šioms šaŅaudoms nustatyti taikytas principas.

Bendrovė Projekte rezervinės galios užtikrinimo paslaugai priskyrė 322,7 tūkst. Eur. Bendrovės Projekte šilumos gamybos pastoviųjų šaŅaudų paskirstymas tarp šilumos gamybos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų atliktas pagal šilumos gamybos ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugoms priskirtų įrenginių galių proporcijas instaliuotai šilumos generavimo galiai. Pagal šią proporciją 59,43 proc. šaŅaudų tenka šilumos gamybos paslaugai, o likusi dalis (40,57 proc.) šaŅaudų – rezervinės galios užtikrinimo paslaugai. Kartu su Projektu Bendrovė pateikė filialo „Telšių šiluma“ šilumos šaltinių gamybos galių optimizavimo planus.

Metodikos 13.1.3 papunktis numato rezervinės galios užtikrinimo paslaugą kaip šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto dalį, o Metodikos 13² punkte nurodyta, kad šilumos rezervinės galios užtikrinimo paslaugai (Metodikos 13.1.3 papunktis) priskiriamos šaŅaudos, turtas ir įsipareigojimai, atitinkantys šilumos gamybos įrenginių galios apimtį, nustatytą Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų apraše, patvirtintame Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3–202 „Dėl Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“, išskyrus atvejus, kai rezervinės galios ribojimas neužtikrintų būtinųjų šaŅaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui. Metodikoje numatyta, kad šilumos (produkto) gamybos ūkio subjekto gamybos šaltiniuose kainos pastoviųjų šaŅaudų suma susideda iš pastoviųjų šaŅaudų, priskirtų šilumos gamybai ūkio subjekto gamybos šaltiniuose pagal kiekį Q_{HG} , apimties, ir pastoviųjų šaŅaudų, priskirtinų rezervinei galiai užtikrinti ūkio subjekto gamybos šaltiniais, apimties. Rezervinės galios užtikrinimo paslaugos kainos skaičiavimas reglamentuotas Metodikos 69.1.1.1.2 papunktyje.

Taryba, atsižvelgusi į Metodikoje įtvirtintą rezervinės galios užtikrinimo šaŅaudų reglamentavimą, 2017 m. gruodžio 6 d. raštu Nr. R2-(Š)-3271 kreipėsi į Bendrovę prašydama papildyti Projektą bei pateikti išskiriant rezervinės galios užtikrinimo paslaugos šaŅaudas, taip pat pateikti informaciją apie rezervinės galios užtikrinimo paslaugai priskirtus įrenginius (konkrečiai nurodant minėtai paslauga priskirtą turtą (inventorinį numerį) ar jo dalį) ir šilumos gamybos įrenginių galios apimtį, bei pateikti rezervinės galios užtikrinimo paslaugos šaŅaudų apskaičiavimo išsamų pagrindimą.

Bendrovė 2018 m. vasario 2 d. raštu Nr. 1.21-162 pateikė filialo „Telšių šiluma“ rezervinės galios užtikrinimo paslaugai priskirto reguliuojamo turto sąrašą su inventoriniais numeriais.

Pagal Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo 3 punktą¹⁴ rezervinės galios užtikrinimo paslauga – tai ūkio subjekto teikiama paslauga, leidžianti šilumos tiekėjui užtikrinti per paskutinius trejus metus fiksuotą maksimalų sistemos galios poreikį ir užtikrinti papildomą galios kiekį, atitinkantį konkrečioje sistemoje esančio didžiausio katilo galią, tačiau ne didesnę kaip 30 proc. maksimalios galios sistemoje.

Skyrius, atsižvelgęs į Bendrovės pateiktą informaciją apie į rezervinės galios užtikrinimo paslaugai priskirto turto vertę, apskaičiavo 9,23 tūkst. Eur nusidėvėjimo (amortizacijos) šaŅaudų ir investicijų grąžos, o vadovaudamasis Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos

¹⁴ Redakcija, galiojusi Projekto pateikimo metu.

ir sąlygų aprašo 3 punktu, mažina Bendrovės apskaičiuotą 40,57 proc. dydį iki 30 proc., pagal kurią likusios pastoviosios sąnaudos priskiriamos rezervinės galios užtikrinimo paslaugai. Iš viso Skyrius apskaičiavo 180,00 tūkst. Eur rezervinės galios užtikrinimo sąnaudų, kurios sudaro 0,29 ct/kWh.

5. INVESTICIJOS

Tarybos 2019 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. O3E-275 „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ 2015, 2017, 2018 ir 2019 metų investicijų“ buvo suderintos Filialo 2015, 2017, 2018 ir 2019 metų investicijos. 2019 m. numatyta atlikti investicijų už 199,09 tūkst. Eur: iš jų Luokės rajoninėje katilinėje planuojama atlikti biokuro katilo kapitalinį remontą už 190,00 tūkst. Eur, o šilumos perdavimo verslo vienetą planuojama įrengti šilumos apskaitos prietaisų už 9,09 tūkst. Eur. Visos investicijos bus atliekamos Filialo lėšomis.

6. ŠILUMOS KAINOS DEDAMŲJŲ GALIOJIMO LAIKOTARPIU ŠILUMOS KAINOJE ĮSKAITYTŲ IR FAKTIŠKAI PATIRTŲ KURO IR (AR) PIRKTOS ŠILUMOS SĄNAUDŲ VERTINIMAS

Vadovaujantis Metodikos 76 punktu, skaičiuojant būsimąjį laikotarpio šilumos kainos dedamąsias, įvertinamos šilumos kainos dedamųjų galiojimo laikotarpiu patirtos, bet nepadengtos sąnaudos arba gautos papildomos pajamos, susidariusios dėl kuro ir (ar) pirktos šilumos faktinių kainų ir nustatant šilumos kainas įskaičiuotų kainų skirtumo:

1. Savivaldybės taryba 2013 m. sausio 24 d. sprendimu Nr. T1-9 „Dėl šilumos kainos dedamųjų nustatymo UAB „Litesko“ filialui „Telšių šiluma“ pirmiesiems bazinės kainos galiojimo metams“ 24 mėnesių laikotarpiui baziniam šilumos realizacijos kiekiui paskirstė 244,61 tūkst. Eur (844,60 tūkst. Lt) patirtas, bet nepadengtas sąnaudas, susidariusias 2009 m. lapkričio 1 d. – 2012 m. liepos 31 d. laikotarpiu dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti neatitikties, didinant šilumos kainą 0,19 ct/kWh (0,67 Lt ct/kWh). Bendrovės skaičiavimais, 2013 m. kovo 1 d. – 2015 m. vasario 28 d. laikotarpiu, kai buvo taikoma minėta dedamoji, Bendrovė susigrąžino 210,75 tūkst. Eur, t. y. 33,86 tūkst. Eur mažiau nei turėjo susigrąžinti. Skyriaus skaičiavimais Bendrovė susigrąžino 211,07 tūkst. Eur, t. y. 33,54 tūkst. Eur mažiau nei turėjo susigrąžinti. Skirtumas tarp Bendrovės ir Skyriaus skaičiavimo susidarė dėl to, kad Bendrovės skaičiavimuose nebuvo įvertintas visas 2014 m. realizuotas šilumos kiekis, t. y. šilumos kiekis ties gyvenamųjų namų ir kitų pastatų tiekimo–vartojimo riba. Ši suma vertinama nustatant bendrą dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti neatitiktį.

2. Komisija 2014 m. sausio 27 d. nutarimu Nr. O3-34 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“ 12 mėnesių laikotarpiui baziniam šilumos realizacijos kiekiui paskirstė 66,53 tūkst. Eur (229,70 tūkst. Lt) papildomai gautas pajamas, susidariusias 2012 m. rugpjūčio 1 d. – 2013 m. rugsėjo 30 d. laikotarpiu dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui įsigyti neatitikties, susidariusias dėl faktinių ir į šilumos kainą įskaičiuotų kuro kainų skirtumo, mažinant šilumos kainą 0,11 ct/kWh (0,37 Lt ct/kWh). Bendrovės skaičiavimais, 2014 m. kovo 1 d. – 2015 m. vasario 28 d. laikotarpiu, kai buvo taikoma minėta dedamoji, Bendrovė sugrąžino vartotojams 55,97 tūkst. Eur, t. y. 10,56 tūkst. Eur mažiau nei turėjo sugrąžinti. Skyriaus skaičiavimais Bendrovė sugrąžino 55,67 tūkst. Eur, t. y. 10,85 tūkst. Eur mažiau nei turėjo sugrąžinti. Skirtumas tarp Bendrovės ir Skyriaus skaičiavimo susidarė dėl to, kad Bendrovės skaičiavimuose nebuvo įvertintas visas 2014 m. realizuotas šilumos kiekis, t. y. šilumos kiekis ties gyvenamųjų namų ir kitų pastatų tiekimo–vartojimo riba. Ši suma vertinama nustatant bendrą dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti neatitiktį.

3. Tarybos Šilumos ir vandens departamento Šilumos skyriaus 2015 m. lapkričio 18 d. pažymoje Nr. O5-411 nurodyta, kad šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo metu buvo vertinamas šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui įsigyti dydis 2013 m. spalio 1 d. – 2014 m. rugsėjo 30 d. laikotarpiu, o dėl kuro sąnaudų ar pajamų neatitikimo susidarė 2,80 tūkst. Eur nesusigrąžintų

kuro sąnaudų. Atsižvelgiant į tai, kad minėtos sąnaudos neturėjo įtakos šilumos kainai, todėl buvo pažymėta, kad jos turi būti įvertintos kito šilumos kainos dedamųjų skaičiavimo metu. Bendrovės Projekte vertinamos šios patirtos, bet nepadengtos sąnaudos. Skyriaus skaičiavimuose 2,80 tūkst. Eur suma vertinama nustatant bendrą dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti neatitiktį.

4. Bendrovė Projekte įvertino 2014 m. spalio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu šilumos kainoje įskaitytų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti neatitiktį. Bendrovės skaičiavimais minėtu laikotarpiu šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti dydis sudarė 4 756,67 tūkst. Eur, o faktiškai patirtos sąnaudos kuro ir šilumos iš NŠG įsigijimui tuo pačiu laikotarpiu buvo 4 932,90 tūkst. Eur, t. y. dėl kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti neatitikties Bendrovė patyrė 176,23 tūkst. Eur nepadengtų sąnaudų.

Skyriaus skaičiavimais, 2014 m. spalio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu, šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti dydis sudarė 4 974,92 tūkst. Eur, o faktiškai patirtos sąnaudos kuro ir šilumos iš NŠG įsigijimui tuo pačiu laikotarpiu buvo 4 366,48 tūkst. Eur. Įvertinus 2016 m. faktiškai patirtų sąnaudų ribojimą šilumos kainoje nustatytomis lyginamosiomis kuro sąnaudomis, Skyriaus apskaičiuotos faktiškai patirtos sąnaudos kuro ir šilumos iš NŠG įsigijimui sudarė 4 362,76 tūkst. Eur. Skyriaus skaičiavimais Bendrovė gavo 612,16 tūkst. Eur papildomų pajamų.

2014 m. spalio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti dydžio neatitiktis ir dėl to susidariusios papildomos dedamosios apskaičiavimas pateiktas 25 lentelėje.

25 lentelė. Papildomos kuro ir perkamos šilumos sąnaudų ir pajamų neatitikimo dedamosios apskaičiavimas 2014 m. spalio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu

Eil. Nr.	Šilumos kaina		Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Skirtumas (4-3)	
1	2		3	4	5	
1.	$\Delta T_{HG\&HP}$	<i>Nepadengtos kuro ir šilumos įsigijimo sąnaudos (+) ar papildomai gautos pajamos (-), susidariusios (1.3 eil. – 1.4 eil.)*</i>	tūkst. Eur	176,23	-612,16	-788,39
			ct/kWh	0,34	-1,17	-1,51
1.1.	$C_{HG\&HP,F}$	<i>Faktiškai suvartoto kuro sąnaudos</i>	tūkst. Eur	2 583,28	2 258,71	-324,57
1.2.	$C_{HG\&HP,F}$	<i>Pagal bazinę kuro struktūrą perskaičiuotos kuro sąnaudos</i>	tūkst. Eur	2 232,35	2 615,55	383,20
1.3.	$C_{HG\&HP,F}$	<i>Faktiškai patirtos kuro ir šilumos įsigijimo sąnaudos, apskaičiuotos vadovaujanti Metodikos 58.4.1 papunkčiu (kuro struktūra), Metodikos 58.4.4 papunkčiu (šilumos nuostolių apimtimi), Metodikos 58.4.7 papunkčiu (lyginamosiomis kuro sąnaudomis), 58.4.5 papunkčiu (kuro kainomis), Metodikos 58.3.1 papunkčiu (pirktos šilumos kainomis)</i>	tūkst. Eur	4 932,90	4 362,76	-570,14
1.4.	$C_{HG\&HP,F}^T$	<i>Šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui ir šilumai įsigyti dydis</i>	tūkst. Eur	4 756,67	4 974,92	218,25

*Bendrovės Projekte realizuotinas šilumos kiekis sudaro 52,27 tūkst. MWh, Skyriaus projekte – 52,35 tūkst. MWh

Skirtumas tarp Skyriaus ir Bendrovės skaičiavimų susidarė, nes Skyrius skaičiavimuose vadovavosi Metodika ir Komisijos 2017 m. kovo 17 d. išaiškinimu Nr. R5-133¹⁵ „Dėl papildomos

¹⁵ Paskelbta Tarybos tinklalapyje, adresu: <http://www.regula.lt/Puslapiai/naujienos/2017-metai/2017-kovas/2017-03-17/del-papildomos-kuro-ir-silumos-isisigijimo-i-nsg-sanaudu.aspx>

kuro ir (ar) šilumos įsigijimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų sąnaudų ir pajamų neatitikimo dedamosios skaičiavimo“ (toliau – Išaiškinimas) bei dėl techninio pobūdžio klaidų Bendrovės skaičiavimuose.

Skyriaus skaičiavimais, šio bazinės kainos nustatymo metu turi būti įvertinta 586,67 tūkst. Eur (33,5 tūkst. Eur – 10,85 tūkst. Eur + 2,8 tūkst. Eur – 612,16 tūkst. Eur), kurias paskirsčius 12 mėnesių laikotarpiui Skyriaus apskaičiuotam planuojamam realizuoti šilumos kiekiui (52,35 tūkst. MWh), dedamoji šilumos kainą mažina 1,12 ct/kWh. Šias sąnaudas Savivaldybės taryba turi įvertinti nustatydamą šilumos kainos dedamąsias pirmiesiems šilumos bazinės kainos dedamųjų galiojimo metams.

7. ŠILUMOS KAINOS DEDAMŪJŲ GALIOJIMO LAIKOTARPIU KITŲ PAPILDOMAI GAUTŲ IR NESUSIGRAŽINTŲ SĄNAUDŲ VERTINIMAS

Metodikos 76.8 papunktyje numatyta, kad šilumos kainoje nustatyto teigiamo skirtumo kompensavimas vartotojų naudai arba neigiamo skirtumo kompensavimas ūkio subjekto naudai, pagal Energetikos įstatymą mokami mokesčiai, taip pat kitos ūkio subjekto gautos pajamos ar sąnaudos, kurių susidarymą lėmė teisės aktų pasikeitimai, įvertinamos šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo arba perskaičiavimo metu, atsižvelgus į faktiškai realizuotą šilumos kiekį, pasibaigus atitinkamos dedamosios taikymo laikotarpiui.

1. Šilumos kainoje nustatytų nepadengtų šilumos punktų priežiūros sąnaudų ir gautų papildomų šilumos punktų nusidėvėjimo ir normatyvinio pelno pajamų įvertinimas atsižvelgus į faktiškai realizuotą šilumos kiekį:

1.1. Savivaldybės taryba 2013 m. sausio 24 d. sprendimu Nr. T1-9 24 mėnesių laikotarpiui baziniam šilumos realizacijos kiekiui paskirstė 160,65 tūkst. Eur (554,70 tūkst. Lt) patirtas, bet nepadengtas šilumos punktų priežiūros sąnaudas, susidariusias 2009 m. gruodžio 1 d. – 2011 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu, didinant šilumos kainą 0,13 ct/kWh (0,45 Lt ct/kWh). Bendrovės skaičiavimais, 2013 m. kovo 1 d. – 2015 m. vasario 28 d. laikotarpiu, kai buvo taikoma minėta dedamoji, Bendrovė susigrąžino 140,59 tūkst. Eur, t. y. 20,06 tūkst. Eur mažiau nei turėjo susigrąžinti. Skyriaus skaičiavimai atitinka Bendrovės skaičiavimus.

1.2. Savivaldybės taryba 2013 m. sausio 24 d. sprendimu Nr. T1-9 24 mėnesių laikotarpiui baziniam šilumos realizacijos kiekiui paskirstė 46,57 tūkst. Eur (160,80 tūkst. Lt) gautas papildomas šilumos punktų nusidėvėjimo ir normatyvinio pelno pajamas, susidariusias 2012 m. vasario 1 d. – 2012 m. spalio 31 d. laikotarpiu, mažinant šilumos kainą 0,04 ct/kWh (0,13 Lt ct/kWh). Bendrovės skaičiavimais, 2013 m. kovo 1 d. – 2015 m. vasario 28 d. laikotarpiu, kai buvo taikoma minėta dedamoji, Bendrovė sugrąžino vartotojams 41,41 tūkst. Eur, t. y. 5,16 tūkst. Eur mažiau nei turėjo sugrąžinti. Skyriaus skaičiavimais Bendrovė sugrąžino 41,48 tūkst. Eur, t. y. 5,09 tūkst. Eur mažiau nei turėjo sugrąžinti. Skirtumas tarp Bendrovės ir Skyriaus skaičiavimo susidarė dėl to, kad Bendrovės skaičiavimuose nebuvo įvertintas visas 2014 m. realizuotas šilumos kiekis, t. y. šilumos kiekis ties gyvenamųjų namų ir kitų pastatų tiekimo–vartojimo riba.

1.3. Komisija 2015 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. O3-611 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“ 12 mėnesių laikotarpiui baziniam šilumos realizacijos kiekiui paskirstė 51,50 tūkst. Eur gautas papildomas šilumos punktų normatyvinio pelno pajamas, susidariusias 2012 m. lapkričio 1 d. – 2013 m. vasario 28 d. laikotarpiu, mažinant šilumos kainą 0,08 ct/kWh. Bendrovės skaičiavimais, 2016 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu, kai buvo taikoma minėta dedamoji, Bendrovė sugrąžino vartotojams 45,01 tūkst. Eur, t. y. 6,49 tūkst. Eur mažiau nei turėjo sugrąžinti. Skyriaus skaičiavimai atitinka Bendrovės skaičiavimus.

Skyriaus skaičiavimais šilumos kainoje nustatytų nepadengtų šilumos punktų priežiūros sąnaudų ir gautų papildomų šilumos punktų nusidėvėjimo ir normatyvinio pelno pajamų įvertinimas atsižvelgus į faktiškai realizuotą šilumos kiekį pasibaigus atitinkamos dedamosios taikymo laikotarpiui sudaro **8,48 tūkst. Eur** (– 20,06 tūkst. Eur + 5,09 tūkst. Eur + 6,49 tūkst. Eur) nepadengtų šilumos punktų sąnaudų. Šias nepadengtas šilumos punktų sąnaudas paskirsčius 12 mėnesių

laikotarpiui Skyriaus apskaičiuotam realizuotam šilumos kiekiui (52,35 tūkst. MWh), šilumos kaina didėja 0,02 ct/kWh. Skyriaus apskaičiuotas nesusigražintas šilumos punktų sąnaudas Savivaldybės taryba turi įvertinti nustatydamą šilumos kainos dedamąsias pirmiesiems šilumos bazinės kainos dedamųjų galiojimo metams.

2. Šilumos kainoje nustatytų nepadengtų šilumos tiekimo veiklai tenkančių nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos sąnaudų įvertinimas atsižvelgus į faktiškai realizuotą šilumos kiekį:

2.1. Komisija 2015 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. O3-611 12 mėnesių laikotarpiui baziniam šilumos realizacijos kiekiui paskirstė 62,00 tūkst. Eur patirtas, bet nepadengtas nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos priežiūros sąnaudas (iš to skaičiaus 32,70 tūkst. Eur priežiūros sąnaudų ir 29,30 tūkst. Eur nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų), susidariusias 2013 m. gegužės 1 d. – 2013 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu, didinant šilumos kainą 0,10 ct/kWh. Bendrovės skaičiavimais, 2016 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu, kai buvo taikoma minėta dedamoji, Bendrovė susigražino 56,26 tūkst. Eur, t. y. 5,74 tūkst. Eur mažiau nei turėjo susigražinti. Skyriaus skaičiavimai atitinka Bendrovės skaičiavimus.

2.2. Kartu su Projektu Bendrovė pateikė prašymą susigražinti nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2016 m. gruodžio 31 d. susidariusias nepadengtas šilumos tiekimo veiklai tenkančias nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos sąnaudas – 174,89 tūkst. Eur (150,85 tūkst. Eur priežiūros ir 24,04 tūkst. Eur nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų). Minėtos sąnaudos priskirtos pagal patvirtintus koeficientus veiksloms, šilumos tiekimo veiklai – 0,094. Bendrovė pateikė Filialo teleperdavimo ir aps. sistemos turto vienetų, nuo kurių apskaičiuotos minėtos nusidėvėjimo sąnaudos, sąrašą bei nepadengtų priežiūros sąnaudų apskaičiavimą.

Kaip jau buvo paminėta šios pažymos 3.1 dalyje, Skyrius turto nusidėvėjimo sąnaudų vertinimą atliko pagal pateiktas Bendrovės 2017 m. RAS ataskaitas (Metodikos 4 priedas) ir vertinant eksploatuojamo turto vertę 2017 m. gruodžio 31 d. bei planuojamą turto vertės pasikeitimą iki 2019 m. gruodžio 31 d. Atkreiptinas dėmesys, kad dalis Bendrovės pateiktame sąrašė esančių teleperdavimo ir aps. sistemos turto vienetų 2017 m. gruodžio 31 d. buvo nusidėvėję, atsižvelgus į tai Skyrius daro išvadą, kad šiems turto vienetams nėra susidariusių nepadengtų nusidėvėjimo sąnaudų. Likusiųjų teleperdavimo ir aps. sistemos turto vienetų nusidėvėjimo sąnaudos yra įtraukiamos į šilumos kainą ir likusi nusidėvėjimo dalis bus susirenkama šilumos kainos dedamųjų galiojimo metu, todėl Skyrius ir šiems turto vienetams neskaičiuo nepadengtų nusidėvėjimo sąnaudų.

Skyriaus skaičiavimais, Bendrovės nepadengtos nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos sąnaudos sudaro **156,55 tūkst. Eur** (5,74 tūkst. Eur + 150,85 tūkst. Eur), kurias paskirsčius Skyriaus apskaičiuotam planuojamam realizuoti šilumos kiekiui (52,35 tūkst. MWh), dedamoji šilumos kainą didina 0,30 ct/kWh. Šias sąnaudas Savivaldybės taryba turi įvertinti nustatydamą šilumos kainos dedamąsias pirmiesiems šilumos bazinės kainos dedamųjų galiojimo metams.

3. Šilumos kainoje nustatytų pagal Energetikos įstatymą mokestinių įsipareigojimų sąnaudų ir atsižvelgiant į faktiškai realizuotą šilumos kiekį surinktų pajamų įvertinimas.

Bendrovė Projekte įvertino 20,74 tūkst. Eur nesusigražintų mokestinių įsipareigojimų sąnaudų, kurias apskaičiuo įvertinusi, kad per 2012 m. sausio – 2016 m. gruodžio mėn. faktiškai patyrė 67,82 tūkst. Eur mokestinių įsipareigojimų sąnaudų, o 2013 m. kovo 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu per šilumos kainą susigražino 47,08 tūkst. Eur mokestinių įsipareigojimų sumą.

Bendrovės šilumos 2012 m. bazinės kainos skaičiavimo metu įvertinta 15,30 tūkst. Eur¹⁶ nuo 2011 m. perdavimo pajamų mokestinių įsipareigojimų sąnaudų. 2014 m. atliekant šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimą antriesiems šilumos bazinės kainos galiojimo metams¹⁷ buvo įvertintas

¹⁶ Šilumos ir vandens departamento Kainų ir investicijų skyriaus 2012 m. lapkričio 21 d. pažyma Nr. O5-334 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamųjų ir karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“.

¹⁷ Šilumos ir vandens departamento Šilumos skyriaus 2014 m. sausio 15 d. pažyma Nr. O5-22 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“.

šilumos kainos dedamųjų pokytis dėl mokestinių įsipareigojimų sąnaudų pokyčio, įvertinant 16,83 tūkst. Eur mokestinių įsipareigojimų sąnaudas, apskaičiuotas nuo 2012 m. perdavimo pajamų. Atsižvelgus į tai, kad atitinkamų dedamųjų, nustatytų pirmiesiems šilumos bazinės kainos galiojimo metams Savivaldybės tarybos 2013 m. sausio 24 d. sprendimu Nr. T1-9 „Dėl šilumos kainų dedamųjų nustatymo UAB „Litesko“ filialui „Telšių šiluma“ pirmiesiems bazinės kainos galiojimo metams“ galiojimo laikotarpis šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimo projekto pateikimo metu nebuvo pasibaigęs, todėl šių sąnaudų susigrąžinimas nebuvo vertinamas. Atliekant šilumos kainos dedamųjų perskaičiavimą 2015 m.¹⁸ buvo įvertintas šilumos kainos dedamųjų pokytis dėl mokestinių įsipareigojimų sąnaudų pokyčio, įvertinant 13,63 tūkst. Eur mokestinių įsipareigojimų sąnaudas, apskaičiuotas nuo 2013 m. perdavimo pajamų, o šių sąnaudų susigrąžinimas nebuvo vertinamas.

Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad atitinkamų dedamųjų, nustatytų Komisijos 2015 m. lapkričio 27 d. nutarimu Nr. O3-611 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“, galiojimo laikotarpis Projekto pateikimo metu nepasibaigęs, todėl šio laikotarpio sąnaudų susigrąžinimas nevertinamas, o apskaičiuojant bendrą nesusigrąžintų mokestinių įsipareigojimų sumą vertinamas laikotarpis nuo 2013 m. kovo 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d. Skyriaus skaičiavimais, 2013 m. kovo 1 d. – 2015 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu faktiškai patirtos mokestinių įsipareigojimų sąnaudos sudarė 57,18 tūkst. Eur, o Bendrovės gautos pajamos iš šios kainos dalies sudarė 35,83 tūkst. Eur, t. y. Bendrovė susigrąžino 21,35 tūkst. Eur (57,18 tūkst. Eur – 35,83 tūkst. Eur) mažiau nei turėjo.

Skyriaus skaičiavimais, nesusigrąžintų mokestinių įsipareigojimų sąnaudos sudaro **21,35 tūkst. Eur**, kurias paskirsčius baziniam realizuotinam šilumos kiekiui (52,35 tūkst. MWh), šilumos kaina, išreikšta ct/kWh, didėja 0,04 ct/kWh. Todėl šios sąnaudos turi būti įvertintos nustatant šilumos kainas (kainos dedamąsias) pirmiesiems šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo metams.

4. Bendrovė Projekte pateikė vertinti 6,26 tūkst. Eur papildomų, šilumos kainos dedamosiose neįvertintų būtinųjų šilumos tiekimo veiklos sąnaudų, susidariusių 2014–2016 m. laikotarpiu, įgyvendinant imperatyvius teisės aktų reikalavimus (euro įvedimas, SEPA sistema, RAS ataskaitos). Bendrovė nurodo, kad šias sąnaudas sudaro Bendrovės apskaitos sistemos pritaikymas naujai valiutai bei SEPA reikalavimams, reguliacinės apskaitos modelio parengimas, dėl Komisijos 2013 m. vasario 28 d. nutarimu Nr. O3-73 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainos nustatymo metodikos“ pakeitimo“ įtvirtintų reikalavimų padidėjusi reguliacinio audito apimtis, naujų reikalavimų šilumos paskirstymo metodams įdiegimas. Pažymėtina, kad Bendrovė iki Projekto pateikimo Komisijai adresuotais raštais buvo pateikusi PVM sąskaitas-faktūras, kurių pagrindu patyrė minėtas sąnaudas (Filialui tenkanti dalis – 0,097). Skyrius atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, pripažįsta 6,26 tūkst. Eur būtinosiomis šilumos tiekimo veiklos sąnaudomis, kurias paskirsčius 12 mėnesių bazinei realizacijai (52,35 tūkst. MWh), jos šilumos kainą didina 0,01 ct/kWh. Šias nepadengtas sąnaudas Savivaldybės taryba turi būti įvertinti nustatydamas šilumos kainas (kainos dedamąsias) pirmiesiems šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo metams.

5. Atsižvelgus į tai, kad, vadovaujantis Įstatymo 10¹ straipsniu, Bendrovė dalyvauja šilumos prekybos aukcionuose, Bendrovė 2019 m. sausio 11 d. raštu Nr. 1.21-46 pateikė prašymą nustatant Filialo bazinės šilumos kainos dedamąsias įvertinti faktiškai 2018 m. patirtas, bet per šilumos kainą nepadengtas 208,48 Eur šilumos aukcionų sąnaudas. Atsižvelgus į tai, kad šios sąnaudos neturi įtakos šilumos kainai, todėl turi būti įvertintos šilumos kainos perskaičiavimo metu.

Apskaičiuotos nesusigrąžintos ir (ar) papildomai gautos pajamos, nurodytos šios pažymos 6 ir 7 dalyje, pateiktos 26 lentelėje.

¹⁸ Šilumos ir vandens departamento Šilumos skyriaus 2015 m. lapkričio 18 d. pažyma Nr. O5-411 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos kainos dedamųjų vienašališko nustatymo“.

26 lentelė. Apskaičiuotų nesusigrąžintų ir (ar) papildomai gautų pajamų palyginimas

Eil. Nr.	Šilumos kaina		Bendrovės projektas	Skyriaus projektas	Skirtumas (4-3)	
1	2		3	4	5	
1.	$\Delta T_{HG\&H}$	Nesusigrąžintos sąnaudos (+) ir (ar) papildomai gautos pajamos (-)	0,81	-0,75	-1,56	
1.1.	$\Delta T_{HG\&H}$	Šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui, šilumai įsigyti ir faktiškai patirtų sąnaudų neatitiktis (1.1.1 + 1.1.2 + 1.1.3. + 1.1.4.)	ct/kWh tūkst. Eur	0,39 -1,12 -586,67	-1,51 -789,00	
1.1.1.	$\Delta T_{HG\&H}$	šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui įsigyti ir faktiškai patirtų sąnaudų skirtumas, susidaręs 2014 m. spalio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu	tūkst. Eur	176,23	-612,16	-788,39
1.1.2.	$\Delta T_{HG\&H}$	2013 m. kovo 1 d. – 2015 m. vasario 28 d. laikotarpiu nesusigrąžintos kuro sąnaudos, susidariusios 2009 m. lapkričio 1 d. – 2012 m. liepos 31 d. laikotarpiu	tūkst. Eur	33,86	33,54	-0,32
1.1.3.	$\Delta T_{HG\&H}$	2014 m. kovo 1 d. – 2015 m. vasario 28 d. laikotarpiu negrąžintos papildomai gautos pajamos, susidariusios 2012 m. rugpjūčio 1 d. – 2013 m. rugsėjo 30 d. laikotarpiu	tūkst. Eur	-10,56	-10,85	-0,29
1.1.4.	$\Delta T_{HG\&H}$	šilumos vieneto kainoje įskaitytų sąnaudų kurui įsigyti ir faktiškai patirtų sąnaudų skirtumas, susidaręs 2013 m. spalio 1 d. – 2014 m. rugsėjo 30 d. laikotarpiu	tūkst. Eur	2,80	2,80	-
1.2.	$\Delta T_{HG\&H}$	2013 m. kovo 1 d. – 2015 m. vasario 28 d. laikotarpiu nesusigrąžintos šilumos punktų priežiūros sąnaudos bei nesugrąžintos šilumos punktų nusidėvėjimo ir normatyvinio pelno pajamos, 2016 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu nesugrąžintos šilumos punktų nusidėvėjimo ir normatyvinio pelno pajamos	ct/kWh	0,02	0,02	-
			tūkst. Eur	8,41	8,48	0,07
1.3.	$\Delta T_{HG\&H}$	Nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos nusidėvėjimo (amortizacijos) ir priežiūros sąnaudos, susidariusios 2014 m. sausio 1 d. – 2016 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu	ct/kWh	0,35	0,30	-0,05
			tūkst. Eur	180,63	156,59	-24,04
1.4.	$\Delta T_{HG\&H}$	2013 m. kovo 1 d. – 2015 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu nesusigrąžintos mokestinių įsipareigojimų sąnaudos	ct/kWh	0,04	0,04	-
			tūkst. Eur	20,74	21,35	0,61
1.5.	$\Delta T_{HG\&H}$	Nuo ūkio subjekto valios nepriklausančių veiksnių nulemtos neišvengiamos sąnaudos	ct/kWh	0,01	0,01	-
			tūkst. Eur	6,26	6,26	-

Skyriaus skaičiavimais, Bendrovės papildomai gautos pajamos dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir (ar) šilumai įsigyti neatitikties sudaro 586,67 tūkst. Eur (-1,12 ct/kWh), o Bendrovės papildomai gautos pajamos iš viso sudaro 393,99 tūkst. Eur (-0,75 ct/kWh) ir yra didesnės nei investicijų grąža, įskaiciuotą į šilumos kainą (0,29 ct/kWh). Šių papildomai gautų pajamų sugrąžinimas vartotojams per vienerius metus, gali neužtikrinti Bendrovės subalansuotų piniginių srautų įvykdant savo įsipareigojimus darbuotojams, tiekėjams, valstybei, kredito įstaigoms ir pan., taip pat Bendrovės pareigos užtikrinti saugų ir patikimą šilumos tiekimą vartotojams. Skyrius, atsižvelgdamas į Įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytą tikslą mažiausiomis sąnaudomis užtikrinti patikimą ir kokybišką šilumos tiekimą šilumos vartotojams, siekiant sugrąžinti vartotojams minėtas papildomai gautas pajamas, siūlo nustatant šilumos kainą pirmiesiems šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo metams, papildomai gautas

393,99 tūkst. Eur pajamas paskirstyti bazinės kainos galiojimo laikotarpiui (trejiems metams), dėl šilumos kainoje įskaitytų ir faktiškai patirtų sąnaudų kurui ir šilumai iš NŠG įsigyti neatitikties šilumos kainą mažinant 0,25 ct/kWh.

Skyriaus apskaičiuotas papildomai gautas pajamas Savivaldybės taryba turi įvertinti nustatydamą šilumos kainos dedamąsias pirmiesiems šilumos bazinės kainos galiojimo metams. Pažymėtina, kad Savivaldybės taryba turi įvertinti, kad papildomai gautos pajamos būtų paskirstytos užtikrinant pakankamus Bendrovės finansinius srautus šilumos tiekimo veiklai vykdyti bei patikimą ir kokybišką šilumos tiekimą vartotojams.

8. BOKURO KIEKIO ĮSIGIJIMO ENERGIJOS IŠTEKLIŲ BIRŽOJE VERTINIMAS

Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo 19¹ straipsnio 1 dalyje numatyta, kad šilumos tiekėjai, reguliuojami nepriklausomi šilumos gamintojai ir bendri šilumos ir elektros energijos gamintojai, kurie elektros ir (ar) šilumos energijai gaminti naudoja biokurą, privalo energijos išteklių biržoje 2016 metais ir vėlesniais metais įsigyti ne mažiau kaip 100 procentų elektros ir (ar) šilumos energijos gamybai reikalingo biokuro kiekio dalį. Energijos išteklių rinkos įstatymo 19¹ straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad 19¹ straipsnio 1 dalyje išdėstyti reikalavimai nurodytoms energetikos įmonėms netaikomi, jeigu energijos išteklių biržoje dėl objektyvių priežasčių nebuvo galima įsigyti reikalingo atitinkamos biokuro rūšies kiekio ar jo dalies arba kitais būdais įsigyti biokurą yra ekonomiškai naudingiau.

Bendrovė 2017 metais Energijos išteklių biržoje įsigijo 100 proc. reikiamo biokuro poreikio. Remiantis Komisijos Šilumos ir vandens departamento Šilumos gamintojų ir konkurencijos skyriaus parengta 2018 m. liepos 31 d. Energijos išteklių rinkos įstatyme įtvirtinto įpareigojimo biokurą įsigyti energijos išteklių biržoje vykdymo 2017 m. ataskaita Nr. O13-12, patvirtinta Komisijos 2018 m. rugpjūčio 23 d. nutarimu Nr. O3E-257 „Dėl Energijos išteklių rinkos įstatyme įtvirtinto įpareigojimo biokurą įsigyti energijos išteklių biržoje vykdymo 2017 m.“, Bendrovė Energijos išteklių rinkos įstatymo 19¹ straipsnio 1 dalyje numatytą įpareigojimą įvykdė.

III. KARŠTO VANDENS KAINOS DEDAMŲJŲ SKAIČIAVIMAS

Bendrovė 2017 m. kovo 14 d. raštu Nr. 1.2-275 pateikė Tarybai ir Savivaldybės administracijai Filialo karšto vandens kainos dedamųjų projektą ir dokumentus, reikalingus kainos skaičiavimams pagrįsti (toliau – Karšto vandens kainos dedamųjų projektas). Bendrovė 2019 m. rugpjūčio 7 d. el. paštu (reg. Nr. R1-7937) pateikė papildomus Karšto vandens kainos dedamųjų projekto skaičiavimų paaiškinimus. Skyrius Bendrovės pateiktą Karšto vandens kainos dedamųjų projektą ir papildomai pateiktą informaciją įvertino vadovaudamasis Įstatymo 32 straipsnio 11 dalimi ir Karšto vandens kainų nustatymo metodika¹⁹, patvirtinta Komisijos 2009 m. liepos 21 d. nutarimu Nr. O3-106 „Dėl Karšto vandens kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Karšto vandens metodika).

Šiuo metu galiojančios karšto vandens kainos dedamosios nustatytos Komisijos 2016 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. O3-217 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“.

Karšto vandens kainos dedamųjų ataskaitinis laikotarpis – 2016 m.

1. KINTAMOJI KARŠTO VANDENS KAINOS DEDAMOJI

Karšto vandens metodikos 37 punkte numatyta, kad būtinas paruošti karšto vandens kiekis skaičiuojamas pagal per ataskaitinį laikotarpį karštam vandeniui ruošti suvartotą geriamojo vandens kiekį, atsižvelgus į priežastis, lėmusias šio kiekio pasikeitimą ir prognozuojamą geriamojo vandens

---

¹⁹ Redakcija, galiojusi Karšto vandens kainos dedamųjų projekto pateikimo metu (2016 m. sausio 1 d. – 2017 m. birželio 30 d.).

suvartojimo pasikeitimą. Pagal Karšto vandens metodikos 39 punktą planuojamas realizuoti karšto vandens kiekis daugiabučiuose namuose esantiems vartotojams nustatomas iš būtino paruošti karšto vandens kiekio atėmus faktines, tačiau ne didesnes nei 5 proc. leistinas karšto vandens netektis daugiabučių namų tinkluose, kai įrengta nuotolinio duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistema.

Bendrovės Karšto vandens kainos dedamųjų projekte planuojamas geriamojo vandens kiekis karštam vandeniui ruošti apskaičiuotas pagal ataskaitinio laikotarpio (2016 m.) faktinius duomenis ir sudaro 95,7 tūkst. m³. Ataskaitiniu laikotarpiu Bendrovės faktiškai realizuotas karšto vandens kiekis (97,0 tūkst. m³) viršijo atitinkamu laikotarpiu faktiškai nupirkto geriamojo vandens (paruošto karšto vandens) kiekį. Bendrovės teigimu, tokia situacija susidarė dėl to, kad, įrenginėjant karšto vandens apskaitos prietaisus su nuotoline duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistema, aptinkami reikšmingi vartotojų nedeklaruoto karšto vandens kiekiai, kurie galėjo susidaryti ne tik ataskaitiniu laikotarpiu, bet ir iki jo. Bendrovės skaičiavimais, planuojamas realizuoti karšto vandens kiekis yra 90,9 tūkst. m³, apskaičiuotas įvertinus 5 proc. karšto vandens netekčių daugiabučių namų tinkluose.

Pažymėtina, kad pagal Bendrovės Tarybai pateiktas karšto vandens tiekimo veiklos ekonominių rodiklių suvestines, matyti, jog 2010 m. ir 2011 m. realizuotas karšto vandens kiekis buvo mažesnis nei nupirkto geriamojo vandens kiekis karštam vandeniui ruošti, 2012 m. realizuotas karšto vandens kiekis atitiko nupirkto geriamojo vandens kiekį karštam vandeniui ruošti, o 2013–2017 m. realizuotas karšto vandens kiekis buvo didesnis nei nupirkto geriamojo vandens kiekis karštam vandeniui ruošti. Detalesnis Bendrovės nupirkto geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti, realizuoto karšto vandens ir karšto vandens netekčių kiekių palyginimas 2010–2018 m. laikotarpiu pateiktas 27 lentelėje. Dabar galiojančioje karšto vandens kainoje (Komisijos 2016 m. liepos 15 d. nutarimas Nr. O3-217) karšto vandens netektys neįvertintos.

27 lentelė. Bendrovės nupirkto geriamojo vandens karštam vandeniui ruošti, realizuoto karšto vandens ir karšto vandens netekčių kiekių palyginimas 2010–2018 m. laikotarpiu

Eil. Nr.	Rodiklis	Mato vnt.	2010 m.	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Nupirkto geriamojo vandens kiekis	tūkst. m ³	69,4	103,9	102,0	96,6	96,3	97,0	95,6	95,7	95,1
2.	Realizuoto karšto vandens kiekis	tūkst. m ³	65,1	101,7	102,0	99,6	99,8	98,6	97,0	96,2	93,9
3.	Karšto vandens netektys daugiabučių namų tinkluose	tūkst. m ³	4,4	2,2	0,00	-2,9	-3,5	-1,6	-1,4	-0,6	1,2

Iš 27 lentelėje pateiktos informacijos matyti, kad 2012–2017 m. Bendrovė karšto vandens netekčių faktiškai nepatyrė, o 2018 m. jos sudarė 1,2 tūkst. m³ arba 1,27 proc.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta ir vadovaujantis Metodikos 39 punktu, Skyriaus apskaičiuotas planuojamo realizuoti karšto vandens kiekis yra 94,44 tūkst. m³, kuris apskaičiuotas iš planuojamo būtino paruošti karto vandens kiekio (95,65 tūkst. m³) atėmus 2018 m. patirtas faktines (1,27 proc.), ne didesnes nei numatyta Karšto vandens metodikos 39 punkte, netektis daugiabučių namų tinkluose.

Skyriaus skaičiavimais, taikant nustatytas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainas, projekcinė 2019 m. rugpjūčio mėn. karšto vandens kainos kintamoji dedamoji (šilumos kaina – 6,16 ct/kWh) Bendrovės daugiabučių namų vartotojams yra 4,97 Eur/m³.

2. PASTOVIOJI KARŠTO VANDENS KAINOS DEDAMOJI

Pastoviosios karšto vandens tiekimo veiklos sąnaudos nustatomos vadovaujantis Karšto vandens metodikos 40.1 papunkčiu. Skaičiuodama karšto vandens kainos pastoviąją dedamąją, Bendrovė numatė 131,43 tūkst. Eur pastoviuųjų sąnaudų.

Pažymėtina, kad Bendrovės planuojamos karšto vandens kainos pastoviosios sąnaudos yra panašios į ataskaitinio laikotarpio.

Kaip Bendrovė nurodė Karšto vandens kainos dedamųjų projekte, vadovaujantis Savivaldybės 2012 m. gruodžio 13 d. sprendimu Nr. T1-470 patvirtintu karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo veiklos planu, Bendrovė yra pilnai įvykdžiusi karšto vandens apskaitos prietaisų su nuotoline duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistema įrengimą. Atsižvelgusi į tai, Bendrovė Karšto vandens kainos dedamųjų projekte 26,28 tūkst. Eur nusidėvėjimo sąnaudas apskaičiavo atsižvelgus į faktines karšto vandens tiekimo veiklos nusidėvėjimo sąnaudas.

Skyrius, įvertinęs Bendrovės 2019 m. rugpjūčio 7 d. el. paštu (reg. Nr. R1-7937) pateiktą informaciją apie nusidėvėjimo sąnaudų apskaičiavimą Karšto vandens kainos dedamųjų projekte, suskaičiavo 22,07 tūkst. Eur karšto vandens tiekimo veiklos ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto nusidėvėjimo sąnaudų ir 2,08 tūkst. Eur nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos, tenkančios karšto vandens tiekimo veiklai, nusidėvėjimo sąnaudų, iš viso – 24,16 tūkst. Eur, t. y. 2,12 tūkst. Eur mažiau. Skirtumas tarp Bendrovės ir Skyriaus apskaičiuotų Eur nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos, tenkančios karšto vandens tiekimo veiklai, nusidėvėjimo sąnaudų susidarė dėl to, kad Skyrius nevertino nusidėvėjimo sąnaudų nuo nusidėvėjusio nuotolinės duomenų nuskaitymo ir perdavimo sistemos turto.

Bendrovės skaičiavimuose įvertinta 77,1 tūkst. Eur materialinių ir joms prilygintų sąnaudų. Šių sąnaudų 60,90 tūkst. Eur sudaro paslaugų ir darbų pagal sutartis sąnaudos ir jas sudaro elektroninių karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo-pakeitimo darbai, apskaitos duomenų surinkimo sąnaudos ir įrengtos įrangos priežiūros sąnaudos. Bendrovės planuojamos paslaugų ir darbų pagal sutartis sąnaudos atitinka ataskaitiniu laikotarpiu patirtų sąnaudų apimtį, Skyrius pritaria Bendrovės Karšto vandens kainos dedamųjų projekte įvertintų paslaugų ir darbų pagal sutartis sąnaudų dydžiui.

Bendrovė Karšto vandens kainos dedamųjų projekte planuoja 7,31 tūkst. Eur sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo bei gyventojų įmokų administravimo sąnaudų. Kaip minėta šios pažymos 3.7 dalyje, Bendrovė 2018 m. gruodžio 19 d. raštu Nr. 1.21-1183 informavo, kad 2018 m. gruodžio mėn. pasirašyta nauja rinkodaros ir pardavimo paslaugų pirkimo – pardavimo sutartis bei pateikė sąskaitų vartotojams parengimo, pateikimo, planuojamų sąnaudų apskaičiavimo pagrindimą, nurodant sąnaudų dalį karšto vandens tiekimo veiklai. Bendrovė paprašė įvertinti 4,45 tūkst. Eur didesnes sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo sąnaudas, iš viso 7,85 tūkst. Eur, vietoje planuotų 3,40 tūkst. Eur. Skyrius, atsižvelgęs į Bendrovės 2018 m. gruodžio 19 d. raštu Nr. 1.21-1183 pateiktą prašymą, įvertino didesnes sąskaitų vartotojams parengimo ir pateikimo bei gyventojų įmokų administravimo sąnaudas (7,85 tūkst. Eur).

Bendrovė Karšto vandens kainos dedamųjų projekte planuoja 8,81 tūkst. Eur kitų materialinių ir joms prilygintų sąnaudų, kurios apskaičiuotos įvertinus galiojančias sutartis su paslaugų teikėjais. Bendrovė 2018 m. gegužės 3 d. raštu Nr. 1.21-479 yra paaiškinusi, kad paslaugų sutartis sudaryta 2016 m, todėl ataskaitiniu laikotarpiu atspindi ne visa sąnaudų apimtį, o 2019 m. rugpjūčio 7 d. el. paštu (reg. Nr. R1-7937) pateikė Karšto vandens kainos dedamųjų projekte šių sąnaudų apskaičiavimo pagrindimą. Skyrius pritaria Bendrovės apskaičiuotų 8,81 tūkst. Eur kitų materialinių ir joms prilygintų sąnaudų dydžiui. Skyriaus apskaičiuotos materialinės ir joms prilygintos sąnaudos sudaro 81,52 tūkst. Eur.

Bendrovės planuojamos veiklos sąnaudos, priskirtinos karšto vandens tiekimo veiklai, sudaro 28,1 tūkst. Eur ir atitinka 2015 m. veiklos sąnaudas, priskirtas karšto vandens tiekimo veiklai. Pagal Bendrovės pateiktą 2016 m. RAS ataskaitą veiklos sąnaudos, priskirtos karšto vandens tiekimo veiklai, ataskaitiniu laikotarpiu sudaro 33,96 tūkst. Eur.

Pažymėtina, kad 2016 m. veiklos sąnaudose dalį sąnaudų, t. y. 13,95 tūkst. Eur, darbo užmokesčio sąnaudos. Pagal Bendrovės 2018 m. liepos 20 d. raštu (reg. Nr. R1-7218) pateiktą Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio ir darbuotojų skaičiaus ataskaitą, karšto vandens tiekimo veiklai priskirtas 0,59 bendrosios (administracinės) veiklos darbuotojas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovė 2016 m. nepriskyrė darbuotojų karšto vandens teikimo veiklai, todėl faktinis bendrosios veiklos darbuotojų efektyvumas negali būti palyginimas su III įmonių grupės lyginamuoju rodikliu.

Atsižvelgęs į tai, kas išdėstyta, Skyrius skaičiavimuose vertina 0,59 bendrosios veiklos darbuotojo, priskirto karšto vandens tiekimo veiklai, sąnaudas. Karšto vandens metodikos 40.1.3.2 papunktyje numatyta, kad vidutinis karšto vandens tiekėjo darbuotojų darbo užmokesčio dydis ribojamas Lietuvos statistikos departamento skelbiamo garo ir karšto vandens sektoriaus vidutiniu darbo užmokesčiu.

Pažymėtina, kad Bendrovės 2016 m. faktinis vidutinis bendrosios veiklos darbo užmokestis yra didesnis nei Lietuvos statistikos departamento skelbiamas vidutinis 2019 m. I ketv. darbo užmokestis (1 151,67 Eur/mėn.²⁰), todėl Skyrius skaičiavimuose taikė 1 151,67 Eur/mėn. ir apskaičiavo 8,14 tūkst. Eur darbo užmokesčio sąnaudų.

Skyrius, atsižvelgęs į tai, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo ir Valstybinio socialinio bei privalomojo draudimo įstatymo pakeitimai, apskaičiuotas darbo užmokesčio sąnaudas bei privalomojo socialinio draudimo sąnaudas perskaičiavo pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos viešai skelbiamas rekomendacijas ir įvertino 10,49 tūkst. Eur darbo užmokesčio ir 0,19 tūkst. Eur socialinio draudimo ir garantinio fondo įmokų sąnaudų. Kitos su personalu susijusios sąnaudos (2,62 tūkst. Eur) nustatytos pagal ataskaitinio laikotarpio būtinųjų sąnaudų apimtį. Iš viso Skyriaus apskaičiuotos karšto vandens tiekimo veiklai priskirtos personalo sąnaudos sudaro 13,30 tūkst. Eur.

Skyriaus skaičiavimais, veiklos sąnaudos sudaro 26,38 tūkst. Eur.

Pagal Karšto vandens metodikos 44 punktą investicijų grąža nustatoma, taikant pagal WACC metodiką apskaičiuotą investicijų grąžos normą. Bendrovės apskaičiuota vidutinė svertinė kapitalo kaina sudaro 5,04 proc., o normatyvinio pelno suma – 6,57 tūkst. Eur.

Skyriaus skaičiavimais, taikant pagal WACC metodikos 7 punktą apskaičiuotą 1,42 proc. skolinto kapitalo kainą²¹ (Bendrovės faktinė skolinto kapitalo kaina (0,65 proc.) yra mažesnė nei skolinto kapitalo kainos viršutinė riba pagal Lietuvos banko skelbiamus duomenis (2,18 proc.)), Karšto vandens kainos dedamųjų projekto pateikimo metu galiojusią 8,89 proc. nuosavo kapitalo grąžą ir optimalią kapitalo struktūrą, investicijų grąžos norma sudaro 5,04 proc. Skyriaus apskaičiuota investicijų grąžos norma atitinka investicijų grąžos normą įvertintą Bendrovės Karšto vandens kainos dedamųjų projekte.

Skyriaus nuo 132,06 tūkst. Eur pastoviųjų sąnaudų apskaičiuota investicijų grąža sudaro 6,66 tūkst. Eur.

Galiojančioje karšto vandens kainoje įvertintų, Bendrovės planuojamų ir Skyriaus apskaičiuotų pastoviųjų sąnaudų palyginimas pateiktas 28 lentelėje.

28 lentelė. Galiojančioje karšto vandens kainoje įvertintų, Bendrovės planuojamų ir Skyriaus apskaičiuotų pastoviųjų sąnaudų palyginimas, tūkst. Eur

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Galiojanti kaina	Ataskaitinis laikotarpis (2016 m.)	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5	6
1.	Pastoviosios sąnaudos:	97,35	131,65	131,43	132,06

²⁰ Atsižvelgus į tai, kad nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo ir Valstybinio socialinio bei privalomojo draudimo įstatymo pakeitimai, 1 151,67 Eur yra pagal Valstybinės mokesčių inspekcijos viešai skelbiamas rekomendacijas perskaičiuotas Lietuvos statistikos departamento skelbiamas vidutinis 2019 m. I ketv. elektros, dujų, garo tiekimo ir kondicionavimo sektoriaus vidutinis mėnesinis 1 484,5 Eur darbo užmokestis.

²¹ $(2,18 - 0,65) / 2 + 0,65 = 1,42$ proc.

Eil. Nr.	Rodiklio pavadinimas	Galiojanti kaina	Ataskaitinis laikotarpis (2016 m.)	Bendrovės projektas	Skyriaus projektas
1	2	3	4	5	6
1.1.	Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos	21,26	30,06	26,28	24,16
1.2.	Materialinės ir joms prilygintos sąnaudos	65,55	73,50	77,06	81,52
1.3.	Veiklos sąnaudos	10,25	28,09	28,09	26,38
1.4.	Palūkanų sąnaudos	0,29	-	-	-
2.	Investicijų grąža	4,87	-	6,57	6,66

Iš viso būtinosios pastoviosios sąnaudos, įskaitant investicijų grąžą, sudaro 138,72 tūkst. Eur, kurias paskirsčius planuojam metiniam realizuoti šilumos kiekiui (94,44 tūkst. m³), pastovioji karšto vandens kainos dedamoji sudaro 1,47 Eur/m³ ir, lyginant su galiojančia (1,03 Eur/m³) didėja 0,44 Eur/m³.

Skyriaus apskaičiuota projekcinė 2019 m. rugpjūčio mėn. karšto vandens kaina, daugiabučių namų vartotojams, kai įrengta nuotolinė duomenų nuskaitymo sistema, yra 6,44 Eur/m³, t. y. 0,50 Eur/m³ arba 8,4 proc. didesnė nei galiojanti. Pastovioji dedamoji, lyginant su galiojančia, didėja dėl pastoviųjų sąnaudų padidėjimo, o kintamoji dedamoji, dėl įvertintų. Karšto vandens kainos kintamoji dedamoji didėja dėl įvertintų karšto vandens netekčių daugiabučių namų tinkluose.

IV. IŠVADOS

Skyrius, išanalizavęs Bendrovės 2015–2017 m. faktines sąnaudas ir pateiktą Projektą, vadovaudamasis Metodika ir lyginamaisiais rodikliais, 2019–2021 m. šilumos bazinės kainos laikotarpiui apskaičiavo 2 969,33 tūkst. Eur būtinųjų metinių sąnaudų, įskaitant investicijų grąžą, t. y. 87,82 tūkst. Eur arba 2,9 proc. mažiau nei Bendrovės Projekte.

Skyrius sumažino Bendrovės planuojamas pastoviąsias sąnaudas 77,63 tūkst. Eur arba 5,7 proc.:

- 77,49 tūkst. Eur arba 25,7 proc. sumažino nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas;
- 52,48 tūkst. Eur arba 19,2 proc. sumažino einamojo remonto ir aptarnavimo sąnaudas.

Bendrovės planuojamos kintamosios sąnaudos didinamos 12,34 tūkst. Eur arba 0,8 proc.:

- 11,39 tūkst. Eur arba 4,4 karto padidino kitas kintamąsias sąnaudas.

Bendrovės projekcinė 2019 m. rugpjūčio mėn. šilumos kaina, apskaičiuota pagal pateiktą bazinės šilumos projektą, šilumos kainos skaičiavime taikytas 2019 m. birželio mėn. kuro ir 2019 m. rugpjūčio mėn. įsigytos šilumos kainas, yra 6,65 ct/kWh (įvertinus papildomą dedamąją). Skyriaus apskaičiuota projekcinė šilumos kaina, įvertinus papildomą dedamąją, sudaro 5,45 ct/kWh (žr. 29 lentelę).

29 lentelė. Bendrovės 2019 m. rugpjūčio mėn. galiojančių ir projekcinių šilumos kainų dedamųjų palyginimas, ct/kWh

Eil. Nr.	Šilumos kaina	2019 m. rugpjūčio mėn. galiojanti šilumos kaina	Projekcinės kainos		Pokytis, proc. (5 ir 3 stulp.)
			Bendrovė	Skyrius	
1	2	3	4	5	6
1.	Šilumos bazinės kainos dedamosios:	6,16	5,84	5,67	-0,49
1.1.	pastovioji dedamoji	2,77	2,69	2,53	-0,24
1.2.	kintamoji dedamoji	3,39	3,15	3,14	-0,25
2.	Šilumos kainos dedamosios (įvertinus papildomą dedamąją)	6,16	6,65	5,42	-0,74
2.1.	pastovioji dedamoji	2,77	2,69	2,53	-0,24
2.2.	kintamoji dedamoji	3,39	3,15	3,14	-0,25

Eil. Nr.	Šilumos kaina	2019 m. rugpjūčio mėn. galiojanti šilumos kaina	Projekcinės kainos		Pokytis, proc. (5 ir 3 stulp.)
			Bendrovė	Skyrius	
1	2	3	4	5	6
2.3.	nesusigrąžintos ir (ar) papildomai gautos pajamos	-	0,81	-0,25*	-0,25

*Papildomai gautos pajamos (žr. 26 lentelę) paskirstytos 36 mėn. laikotarpiui 52,35 tūkst. MWh metiniam realizuotinam šilumos kiekiui

Skyriaus skaičiavimais, šilumos bazinė kaina sudaro 5,67 ct/kWh (nevertinant papildomų dedamųjų), lyginant su 2019 m. rugpjūčio mėn. šilumos kaina (nevertinant papildomų dedamųjų), mažėja nuo 6,16 ct/kWh iki 5,67 ct/kWh, t. y. 0,49 ct/kWh arba 8,0 proc. Skyriaus apskaičiuota projekcinė 2019 m. rugpjūčio mėn. šilumos kaina, lyginant su dabar galiojančia (apskaičiuota, taikant 2019 m. birželio mėn. kuro ir 2019 m. rugpjūčio mėn. įsigytos šilumos kainas), mažėja nuo 6,16 ct/kWh iki 5,42 ct/kWh, t. y. 0,74 ct/kWh arba 12,0 proc.

Skyrius, vadovaudamasis Įstatymu, Metodika ir Karšto vandens metodika, siūlo Tarybai:

1. Pritarti Skyriaus pateiktam nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos tinklų šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo“ projektui.
2. Pritarti Skyriaus pateiktam nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“ projektui
3. Pritarti Skyriaus pateiktam nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ valdomo turto priežiūros ir eksploataavimo darbų plano“ projektui.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ šilumos bazinės kainos dedamųjų nustatymo“ projektas, 3 lapai.
2. Nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ karšto vandens kainos dedamųjų nustatymo“ projektas, 1 lapas.
3. Nutarimo „Dėl UAB „Litesko“ filialo „Telšių šiluma“ valdomo turto priežiūros ir eksploataavimo darbų plano“ projektas, 1 lapas.
4. Šilumos bazinės kainos skaičiavimo lentelės, 4 lapai.
5. Karšto vandens kainų skaičiavimo lentelės, 3 lapai.

Šilumos bazinių kainų skyriaus patarėja

Ramunė Zailskienė

Į posėdį kviečiami:

1. Telšių rajono savivaldybės atstovai (info@telsiai.lt);
2. UAB „Litesko“ atstovai, (el. p. info@litesko.lt).